

İMADƏDDİN NƏSİMİ

SEÇİLMİŞ ƏSƏRLƏRİ

Üçüncü bölüm

Müstəzadlar

Rübailər

Tiyuqlar

Muləmmələr

Məsnəvilər

Və.....

MÜSTƏZADLAR

* * *

Sal bürqəyi üzündən, əya surəti-rəhman,
Tərh eylə gümani,
Hər kim ki, cəmalın görə, ey xosrovi-xuban,
Qurban edə cani.
Fariq degiləm şövqi-rüxündən, dünü gün mən,
Yanmaqdayam, ey dost!
Yəqubsifət qılma məni zarü pərişan,
Ey Yusifi-sani!
Aramım ilə, əql ilə imanü dilü din
Kimdir, sənəma, sən
Hər kim ki, gətirməz xət ilə xalına iman
Kafir derəm ani.
Rəhm eylə, əya sərvəri-xuban ki, fəqirəm,
Sən şahi-qənisən,
Ol xalü xətin aşiqə həm qiblə, həm iman,
Ey bəhri-məani.
Hər kim ki, səni həq deyibən səcdəyə enməz,
İnkarə düşübdür.
Qıl həzrətinizdən anı mərdud çü şeytan,
Ol üzü qərani.
Pərvanəsifət şəmi-rüxün narinə yandı,
Ey dust Nəsimi.
Rəhm eylə ana, lütf elə, ey sərvəri-xuban
Yandırmagil anı.

* * *

Saldı xəbəri-hüsnnünüz, ey sərvəri-xuban,
Qovğaya cahani,
Rövşən qılır ənvari-rüxün, ey məhi-taban,
Kövn ilə məkani.
Şayəsteyi-dərgahi-həq olmaq dilər isən,
Cuyayı-həq ol kim,
Hər kim ki, həqi tanmadı olmaya insan,
Heyvan degil ani.
İnsanı görün kim, necə bu tinəti qıldı
Həqq öz kərəmindən.
Ziba yaradıbdır, sənəma, xalıqi-sübhan,
Bu cism ilə cani.
Hər kim ki, deməz surətinə məzhəri-həqdir
Vaqif degil andan,
Ol bixəbərə söylə ki, ta qalmaya nadan,
Bilsin bu bəyani.
Fani olisərdir bu cahan aqibətül-əmr,
Rəhm eylə mənə sən,
Bilgil ki, vəfa eyləməyə kimsəyə, ey can,
Bu dünyəyi-fani.
Hər kim ki, sənin gözlərinə müştəri olmaz,
Cana, çü Nəsimi,
Qılmaz dilü can qaşın ilə gözünə qurban,
Aşıq demə ani.

* * *

Kirpikləri çün iki cahanın əsəridir,
Bu dövri-Zühəldə,
Ol günəşi gör sən kim, anın kimi pəridir,
Gün bürci-Həməldə.

Katib ki, üzü hərfini yazdı otuz iki,
yigirmi səkizdən,
Ol adəmi-xaki budur, adəm, xəbəridir,
Qıl nəqş-i-əzəldən.
Gəl surətinin sərrini həcc eylə ədədcə
Ol məhrəmi-əsrar
Kim, aləmi-surət qılaşan həcc səfəridir,
Fikr eylə əməldə.
Musasifət olgil ki, münacat həmişə,
Göstər yədi-beyza,
Didar çün anın gecəvü-gündüz nəzəridir,
Bu Turi-zələldə.
Üqbayə duruş, aləmi-zatə bula gör yol,
Anla bu süfati,
Dünya dedigin fitnə çü gördün bəşəridir,
Nəqdi anın əldə.
Gəl qaməti-sərvin keçib ol cənnətə daxil,
Didar görəsən,
Arif olanın rövzeyi-rizvan çü yeridir
Qalır o məhəldə.
Mişkin saçın əldən qoma zinhar, Nəsimi,
Namusu yelə ver,
Müşkillərini keyfiyyətin şəmin əridir,
Ol saf bu həldə.

* * *

Ta qıldı təcəlli bu mənim könlümə allah,
Lütf eylə eyvüllah,
Firqətdə yanmış könlümə vəsl irdi bədilxah
Əlmənnətülallah.
Nagah irişdi mənə ilham de həzrət,

Qəflətdən oyandım,
Vəhdət günəşin doğduvü şam oldu səhərgah,
Qəm qalmadı billah.
Əz qeybi-hüveyyət mana nitqi-əhədiyyət
Ayıtdı ki, fəqir ol,
Tərk eylədim uş mülk ilə malü vətənə cah
Yüz dutdum iləllah.
Fani oxuram dünyani əz ruyi-həqiqət,
Didarə dəyişdim.
Təcrid olub ayıtdım ki, təvəkkəltü əlallah,
Qül külli minallah.
Hər nəsnə irişdi mana əz ruyi-məhəbbət,
Əz həzrəti-ali,
Rədiyyət ilə nəsnəyə mən qılmadım ikrah,
Ta olmaya birah.
Məşuqi-həqiqi zikərəm çünki buraxdı,
Bürqə zi ruxi-xud,
Məhv oldu fələklərdə kəvakib günəşü mah
Qıl səcdə bedərgah.
Gəl arif isən qoyma Nəsimi, dəmin əldən,
Sən adəmi tanı,
Ürfan ilə qıl dünyada bazar məallah,
Ta qıla nəzər şah.

ƏLİFLAM VƏ TƏRS ƏLİFBA

* * *

Əlif – Allah, sidrə boyun müntəhadır müntəha,
Çün camalındadır ərrəhman ələl-ərş istiva.

Bey – Bilindi qəddinin həddi nə miqdar olduğu
Bildilər kim, tuləhu sittun zərən fissəma.

Tey – Türabilər əlində Zülficar şəmşirü tiğ,
Fəzrəbu buyruldu həqdən, həm buyurdu Müstafa.

Sey – Səvab ola anınçün həq yolunda verdi can,
Dərdinə həqdən dəvadır, rəncinə yüz min şəfa.

Cim – Cəmalın nuridir kim, doğdu məşriqdən tamam,
Ş ölü verdi hər dərəcdən şöylə kim, nuri-ziya.

Hey – Həyat irdi ləbindən Xırzü İsa oldu hey,
Dərdmənd aşıqlerin dərdinə oldu çün dəva.

Xey – Xəbərdar olmayanın təxtini div aldı div,
Bixəbər oldu özündən şöylə qaldı ömrha.

Dal – Dəlil oldu dəhanın rəmzini qıldı əyan
Bildi bildirdi rəsulu həm Əliyyəl-Mürtəza.

Zal – Zakir sufilər çox zikrə məşğul oldular,
Geydilər şal, işləri al, taəti zərqü riya.

Rey – Rəhmanırrəhim oldu cəmalın aşiqə,
Niçün Adəm dedi, bismillahi-zülfəzlül əla.

Zey – Zahid zöhd ilə bəzətdi tacü xırqəsin,
Batini oldu müləvvəs, zikrini qıldı həba.

Sin – Səadət darını verdi Süleyman təxtini,
Onlara kim, sidq ilə bu yolda çəkdilər cəfa.

Ş in – Ş əhid oldu olar kim, həq yolunda öldülər,
Qəm yeməz onlar ki, bildi həqdir ona qanbəha.

Yad – Sadiqdir olar kim, səbri qıldı ixtiyar,
Dilbərin yolunda gör kim, lütfə irdi daima.

Zad – Zəlalətdən xilas etdi bizi Fəzli-ilah,
Cism anındır, nitq anındır, ruh anındır cümləha.

Tey – Tahirdir vücudi onların kim, batini,
İçdilər cami-müsəffa, buldular sidqü səfa.

Zey – Zahir gördülər həqqi olar kim, gördülər,
Görməyənlər gözləri gur oldu, şöylə kim, əma.

Eyn – Əyan eynəl-yəqin oldu liqayı-hüsni-dust,
Hər kimin həqq gözün açdı gördü didari-xuda.

Şeyn – Şeyrətli kişilər qafil olmaz kəndudən,
Şərm edər həqdən utanur nəfsinə verməz riza.

Fi – Fəna darində hər kim bulmaz olursa nəcat,
Fikri fasiddir onun kim, ömrünü qıldı həba.

Qaf – Qövseyən oldu qaşın aşiqə mehrablər,
Səcdəgah oldu anıncın şahi-cümlə ənbiya.

Kaf – Kəlamüllah ilən səbūlməsanidir üzün,
Zülfü qaşın kirpigindir yeddi ayat xəttiha.

Lam – Ləbin oldu məsiha çün üzün sübhü nəhar,
Zülfünün sirri qəmərdir, üzünün şəmsi-züha.

Mim – Mələk surətli dilbərsən, əya bədri-münir
Hüsni-Yusifsən, təcəlli eylədi nuri-xuda.

Nun – Nihan oldu ləbindən çeşmeyi-abi-həyat
Hər kim içdi vacib oldu cənnətül-məva ona.

Vav – Vəchin Kəbəsinə kim ki, qılmadı sücud,
Adı div oldu anıncın qaldı şöylə mübtəla.

Hey – Hidayət eylədi Mehdiyü Qurani-mübin,
Ol ki. əşya xilqətində bizə oldu rəhnüma.

Yey – Yuvəsvəsdən xilas olmaq dilərsən adəmi,
Oxu ismi-ə zəmi kənduzinə urğıl dua.

Lam Əlif – Si hərf olubdur bəlkə simurğ i-cəhan,
Bilmədi əslin hürufin kim, dedi bu hərfə la.

Pey – Pənahımdır mənim həq, pərdədarımdır bu dəm,
Padşahım, xanım oldur, mənə verdi dəstü pa.

Çim – Çəhar ünsür kim, məbdəidürür hər şeyin,
Bunda buldu həqqi külli-ənbiyavü övliya.

Ci – vü cale, çeşmü əbru, zülfü rüx, bu xəttü xal,
Müşhəfű-həqdir müəyyən gər oxursan taliba.

Gaf – Gönlündür Nəsiminin məhəbbətdən sərir,
Ş ol şəha kim, kölgəsidir zilli-simurğ ü hüma.

* * *

Əlif – Ol qəddinə ögündigiçün sərvü činar,
Olmadı onlara goftarü nə rəftara nə bar.

Bey – Bu gün badi-səba zülfünə tuş oldu məgər
Ki, dilü can elinə mişkü əbir etdi nisar.

Tey – Təmənna edənancaq tapuna mən deyiləm,
Bu həva ilə keçər şeyxü fəta, mirü kübar.

Sey – Səradən çəkərəm ah sürəyyaya irər,
İllər ilə sana bir gün nə əcəb etmədi kar.

Cim – Can gözü görər nuri-camalında sənin,
Lövhi-dildə yədi qüdrət yazalı nəqşü nigar.

Hey – Həyati-əbədi buldu vüsalında irəm,
Firqətin zəhrin içər, ey neçələr leylü nəhar.

Xey – Xətindən utanır nəsx ilə reyhanü sülüs,
Ta mühəqqəq ana manənd olası xəttü qübar.

Dal – Dərd ilə düşən könlümə məh mehridir ol
Üz üzüb qürbətə bir gün eləyim tərki-diyar.

Zal – Zikr etdigi bu kim ləbinin şəkkərini,
Tutiyi-canü könül bir dəm ola xoşgoftar.

Rey – Rəqibin üzünə baxma, eşitmə sözünü,
Dilbəra, çünkü anın qövlidürür cümlə fişar.

Zey – Zəmanın nəsinə şad olayım, bir ləhzə
Dili-qəmginimə hiç vermədi aramü qərar.

Sin – Sahir gözünün məkrini dil şərh edəməz
Ki, nə cadu bilir ol fitnələri, nə əyyar.

Ş in – Ş ol zülf ilə xal oldu mana danəvü dam
Ki, bu dil mürğ i du aləmdir ana seydü şikar.

Sad – Səbr et dedi dildar bu gün mana, dedim:
Aşıqə səbr mahal oldu dəxi qeyrətü ar.

Zad – Zərb uralıdan canıma məstanə gözün,
Getmədi başqa dəxi xəmr iləvü gözdə xümar.

Tey – Tolu könlüm evi nuri-təcəllayı-camal,
Ki, görükəməz gözümə zərrəcə əğyar, nə yar.

Zey – Zalim gözünə hey de ki, kövr eyləməyə
Etməsin şəmsü qəmər kimi məni zarü nizar.

Eyn – Aşıqlərə aləmdə çə duzəx, çə behişt,
Bir olur tırəvü mehri üzü məstani-bahar.

Ğeyn – Ğeyrət budur, ey şah ki, kuyində müdam,
Ta ki, ömrüm ola ləbbeyk edəlim çakərvar.

Fey – Fərda səni təftiş edə aşiq, göricək
Nə rica ana behişt ola, nə heysiyyəti-yar.

Qaf – Qaşınla gözün, zülfü dəhanın həvəsi,
Bizə nə izzətü hörmət qodu, nə elmü vüqar.

Kaf – Ki urdu yədi-qüdrət, dedi bir huri-lətif
Gəlmədi sənciləyin, gəlməyə ta ruzi-şümar.

Lam – Layiq ləbinə ləl degil, gül rüxünə,
Kim, anın mədəni səng oldu, munun müşki-tatar.

Mim – Mürğ i-dilü can istəməyə bağ i-behişt,
Kaşıyan zülfı-həbib ola, xətü xali mədar.

Nun – Novruz olucaq yar ilə xoşdur gülü mül,
Çalına çəngü rübab, oxuna üşşaqı-nigar.

Vav – Var, uymagilən sən bu yavuz nəfsə bu gün,
Adəmin hyr mələk həmdəmi niçün ola mar.

Hey – Həvəs etmə Nəsimi, büti-hərcayıyə kim,
Ola əğyar ilə yar, edə vəfadaroni zar.

Lam əlif – La deməzəm gər məni qətl edə gözün,
Dili Mənsursifət eyləyəsən zülfünə dar.

Yer – Yeri eylə tənüm yemədən səni bu yer,
Kim əcəl çənginə düşsə, sənəma, sanma çıxar.

* * *

Əlif – Əla qamətin hər kim görər bican olur,
Bey – Bəşarət buldu hər kim dilbəri sultan olur.

Tey – Təmənna vəslini etdim niyazım uşbudur,
Sey – Sənə etməklik üçün uş canım qurban olur.

Cim – Cümlə xubların sultani sənsən, ey pəri,
Hey – Hüsn içrə nigarım Yusifi-Kənan olur.

Xey – Xəyalın könlümü yaxdívü yandırdı məni,
Dal – Divanə olub əz qəm ki, bağrim qan olur.

Zal – Zövqüm var ola ki, ta sənin eşqində mən,
Rey – Rəvayət qıldı mana kirpiyi peykan olur.

Zey – Zəvalın olmasın, canım fəda olsun sana,
Sin – Səadət görsə dermən bağrim uş büryan olur.

Ş in – Şərabi-ləblərini içənə yoxdur zəval,
Sad – Sününlə yenə kövnü məkan bustan olur.

Zad – Zaye olmağı gözdən axıb qan yaşlarım,
Tey – Təbibə sorgilən kim, dərdinə dərman olur.

Zey – Zəll ayi üzündür cümlə hərfi kafi-nun,
Ayn – Aləm xəlqi mana sənsizin düşman olur.

Čayn – Čarət qıldı barca leşkəri can şəhrini.
Fey – Fəraqın yaxdı oda, uş könül giryān olur.

Qaf – Qüvvət qalmadı artıq tənimdə taqətim,
Kaf – Kafir gözlərin kim Rüstəmi-dastan olur.

Lam – La yoxdur könüldə doğdu eşqimdən əvəl,
Mim – Müsəlsəl kirpiyindir oxları pərran olur.

Nun – Necə baxdım mən əndər rovşenayı boyuna,
Vav – Vallah sənsizin cənnət mana zindan olur.

Hey – Həvəslənib dilərmən şol qəmər tək üzünü,
Lam əlif – La dolğunub baxsam cahan viran olur.

Ey Nəsimi, eşq ilə ayitdin qəzəlni yar içün
Yey – Yanağın gullerinə cümlə can heyran olur.

* * *

Yey – Yüzün mahiyyətidir aləmə nuri-nəcat,
Lam Əlif – La-reybə illa vəchəhü ana cəhat.

Hey – Hilalın qabü qövseyn, qaşların mehrabdır,
Vav – Vəhdət nuru üzün, saçların vəl-mürsəlat.

Nun – Nə mənidən qiyamət qamətindən kəşf olar,
Mim – Müvəhhidlər dedilər üzünə vən-naziat.

Lam – Ləlin cürəsindən aləmi məst eylədin,
Kaf – Kafidir ləbindən içənə abi-həyat.

Qaf – Qurandır camalın bu kəlamı həq dedi,
Fi – Fələk dövründə buldu Kəbənin içində lat.

Ğeyn – Ğeyrə süməmə vəchüllah yox, ey müddəi,
Eyn – Elmi-fəzli-həqdir kəşf edər hər müşkilat.

Zey – Züahir oldu çü İsa Mehdiyi-sahibzəman,
Tey – Tanıqdır nitqü xatəm qandasan getdi məmat.

Zad – Zəlalət mülkünü nitqilə məmur eylədi,
Sad – Səfa kəsb etdi andan əhli-həq buldu səbat.

Ş in – Şəmsi-aftabəm, cavidanəm ləm-yəzəl,
Sin – Səadət vacib oldu fəzli-həqdən mümkünat.

Zey – Zülalın şərh edərkən aləmə şirin ləbin,
Rey – Rəvan oldu bu nəzmin mənisi həmçü Fərat.

Zal – Zikrimdür cəmalın ayəti hər sübhü şam,
Dal – Dəvisi yalançı sufilərin oldu mat.

Xey – Xəyalım dolaşalı zülfünün sevdasına,
Hey – Həyatım qapdu şövqün ləşkəri vəl-adiyat.

Cim – Cəmalilə cəlalın mənisi bir nurdır,
Si – Sürəyyayı səmadan göstərər ənvar zat.

Tey – Təalillah ki, mislin görməmiş dövri-fələk,
Bey – Bəqa mülki sənindir, ey Nəsimi, şeş cəhat.

Əlif – Allahdur ki, olmaz nitqi-zatından cüda,
Uş kitabı heyyi-mütləq, uş Məsihi-möcüzat.

* * *

Yey – Yenə siğındım ol sübhanə mən,
La Əlif – La-demədim ol xanə mən.

Vav – Veylindən iraq olmaq içün,
Hey – Həmişə aşiqəm Fürqanə mən.

Nun – Nə kim qıldıım günah tutdum ümid,
Mim – Məhəmməd Müstafa sultanə mən.

Lam – Ləbbeyk çağırənlər həqq çün,
Gaf – Göstər görəyim cinanə mən.

Qaf – Qadırsən bizi irgürməyə,
Fey – Fələkdən keçirib seyranə mən.

Ğayn – Ğeyrət issi aşiqlər ilə,
Ayn – İşrət irgürəm Keyvanə mən.

Zay – Zülm qılmağ a olmadım şərik,
Tay – Tanıqdır həq bilir, insanə mən.

Zad – Zərbindən dedin kim, qurtulam,
Sad – Səbr edərisəm böhtanə mən.

Ş in – Ş eylillahüm oldur tanrıdan,
Sin – Səadət babin açam canə mən

Zey – Zəval irmiyə bu din mülkinə,
Rey – Rəfiq olmayacaq şeytanə mən.

Zal – Zakirlərdən olayım derəm,
Dal – Dəlalət eylərəm rəhmanə mən.

Xey – Xeyrəndişə möminlər ilə,
Hey – Hərifəm anda ki, ürfanə mən.

Cim – Cəhənnəmdə sanıram gircək,
Sey – Səqil kişi ilə bustanə mən.

Tey – Təmənnəm həqdən oldur satmıyam,
Bey – Bəqa mülküň bu viranə mən.

Əlif – Allah yarı qılırsa mana,
Dərdimi irişdirəm dərmanə mən

Der Nəsimi sana, əqlin yar isən,
Kəndüzimni yazaram fərmanə mən.

TƏRCİBƏNDLƏR

* * *

Üz üzrə bu rəsm xal olurmu?
Sevdası kimi xəyal olurmu?

Cadu gözün alınə alındım,
Şəhla ilə nərgis al olurmu?

Zülfün götür, ey qəmər, üzündən,
Bədrin gecəsi hilal olurmu?

Xavər günəşisən, ey pərirüx,
Kamil günəşə zəval olurmu?

Eşqin adı vahid oldu bimisl,
Zati-əhədə misal olurmu?

Əksi dişinin gözünə düşdü,
Əmvac kimi bu lal olurmu?

Ağ zi yarı qəndü abi-heyvan,
Hər çeşmə suyu zülal olurmu?

Ləlin ənəbi əzəl meyidir
İçməyənə xəmrü bal olurmu?

Bilsəm bu meyi həram edən kim,
Fitva bulacaq həlal olurmu?

Qoparəli qamətin qiyamət,
Tubada gör etidal olurmu?

Hüsni-cəm ilə oxurdu təhsin,
Bir sənciləyin camal olurmu?

Neçin qoyayım ətəgin əldən,
Divanəyə qıylü qal olurmu?

Çün doldu vücudum evi sənlik,
Məhv oldu, ey dost, məndə mənlik.

Hüsnün vərəqi lisənə gəldi,
Yetmiş iki tərcümanə gəldi.

Zülfündəki kafü nun nə sözdür
Kim, ayəti-kün-fəkanə gəldi?

Ey cövhəri-biərəz, nə cansan;
Cismin şərəfi bu kanə gəldi?

Mişkin saçın arasına düşdüm,
Kim dedi siyah miyanə gəldi?

Sorsam səni Xızırımısan, ey can,
Ağ zın yarı cavidanə gəldi.

Bir sənciləyin gözəl yeganə,
Eşitməmişəm cahana gəldi.

Rüxsarın əzəl günündə doğru,
Eşqin əsəri bu canə gəldi.

Nəşf etdi cigər qanın bu çeşmə,
Qəmzən oxu çün nişanə gəldi.

Əsrari-rümuздır süfatın,
Bu məntiq ilə bəyanə gəldi.

Kim dedi sana ki, qafu-Quran,
Simurğ sana aşiyana gəldi.

Bu dəviyi-münkir oldu kafir,
Qərardı üzü çü yana gəldi.

Mən sana bəhasız olmuşam qul,
Bu dəklü qula baha, nə gəldi?

Çün doldu vücudum evi sənlik,
Məhv oldu, ey dost, məndə mənlik.

Qoyma üzünü niqab içində,
Həşr oldu ədəm hicab içində.

Dağ itma yanağın üzrə zülfün,
Neylər bu günəş səbah içində?

Gördüm səni həm fələkdə yıldız,
Buldum səni həm kitab içində.

Vəslin bu fəsildə ələ girdi,
Mislinmi var uş bu bab içində?

Mişkin saçımıma sücud qıldım,
Musa kimi uş tənab içində.

Cadu gözün uyxudan oyandı,
Fitnə qalur idi xab içində.

Bir busə mənə kərəmdən ənam.
Et kim, qalasan səvab içində.

Əşrati-qiyamət oldu qəddin,
Bar surilə bu hesab içində.

Mən çəng kimi ikiqat oldum,
Novhə qılıram rübab içində.

Gəh, eşqin ilə gözüm dolar cam,
Tərqiq edərəm şərab içində.

Gəh dəm kimi dəm olur yanaram,
Bışər cigərim kəbab içində.

Tərif edərəm ki, sənsən eraf,
Ürfün tanıdım hicab içində.

Hər kim sana münkir oldu, ey can,
Nəfsini qodi əzab içində.

Çün doldu vücudum evi sənlik,
Məhv oldu, ey dost, məndə mənlik.

Sən Mərvə ilə mana Səfasan,
Ücdan-üca könlümə səfasan.

Aşıqlərə sidrə qamətindir,
Xubluqda-zəhi, nə müntəhasan.

İsa nəfəsindən uş dirildim,
Bu meczüz ilə ki, canfəzasan.

Çün qaşların oldu qabü qövseyn,
Şəqqülqəmər ilə istivasan.

Tutdun bu zəminü asimanı,
Xavər günəşivü məhliqasan.

Qaf oldu büləndiyi-vücudun.
Simurğə kim aydı kimiyan?

Səninlədürür hümay-tələt,
Kim dedi sana ki, sən hümasan?

Həm zəxmimə səndən oldu mərhəm,
Həm dərdimə axırı dəvasan.

Çün qəhr ilə lütf məzhərindir,
Surətdə səfavü həm vəfasan.

Bu ikidə birligin səbatı,
Xızr oldunu daxi İliyasan.

Yasin oxuyalı, ey münadi,
Qıldın bu cəhanı oquya sən.

Məndən mana mənidə müqərrəb,
Bu surət ilə yəqin xudasan.

Getmə nəzərimdən, ey pərirüx,
Gözlərimə nuru ruşinasan.

Çün doldu vücadum evi sənlik,
Məhv oldu, ey dost, məndə mənlik.

Zülfün çü səvadi-əzəm oldu,
Mömin olan ana məhrəm oldu.

Günəş üzün eylədi məni məhv,
Gözüm yaşı çünki şəbnəm oldu.

Hər kim ki, vüsalinə irişdi,
Cam içdivü kəndusu Cəm oldu.

Əmvaci-xəyalına düşəndən,
Sözüm dürü xatirim yəm oldu.

Mehrab qasıń və Kəbə üzün
Fitnəsi cahana Zəmzəm oldu.

Sevdası başımda saçlarının
Uzandı, xəyalına xəm oldu.

Ləli-ləbinə bəyani-möcüz
Dedi ki, Məsihü Məryəm oldu.

Qarğ u boyunu görəli tuti
Şəkkər sözü ilə həmdəm oldu.

Hər kim səni bildi, buldu həqqi,
Hər kim həqi bildi, Adəm oldu.

Cuyəndə qılan məhəbbətindən,
Kərxi ilə Ş ibli, Ədhəm oldu.

Ey şivəfuruş, xuni-qəmzən
Oxuna sıpər bu sinəm oldu.

Həm dərdimə vəslin oldu daru,
Həm zəxmimə daxi mərhəm oldu.

Çün doldu vücudum evi sənlik,
Məhv oldu, ey dost, məndə mənlik.

Gahi məni xarü zar edərsən,
Gah rəmz ilə dılfiCAR edərsən.

Gah lalə kimi xərabü sərməst,
Nərgis kimi gəh xümar edərsən.

Leylimi üzün ilə gecələr,
Ş ol şəm kimi nəhar edərsən.

Yarəb, bu səfa yanağıN ilə,
Batinləri aşikar edərsən.

Bir baxış ilə, ey ahugözlü,
Ş ir olur isə şikar edərsən.

Bu hüsN ilə, bu lətafət ilə
Ayi, günü biqərar edərsən.

Fərhədİvü Xosrovu söz ilə,
Ş irin kimi şərmsar edərsən.

Çün doğdun, ey axirət günü sən,
Xoş saəti-ruzigar edərsən.

Ey huri, bu gün vüsalın ilə,
Mövsimləri novbahar edərsən.

Çün şərhinə vermişəm şəhadət,
Aşıqləri şəhriyar edərsən.

Çün zəxminə səndən oldu mərhəm,
Həm dərdimə sən timar edərsən.

Əvvəl sənə səcdə qılımışam mən,
Axır məni ixtiyar edərsən.

Çün doldu vücudum evi sənlik,
Məhv oldu, ey dost, məndə mənlik.

Ey otuz iki həqqin süfati,
Nurilə bəzədin uş bu zati.

Cümlə zülməti rövşən etdin,
Rövşən doğalı üzün cəhati.

Saçlarının istivasıdır kim,
Ərz etdi Xəlil üçün nəcati.

Meracə məni yetirdi zülfün,
Qədrə irənin budur bərati.

Ey hüsən iyəsi çıxar dəmidir,
Aşıqlərə üşr ilə zəkatı

Ənhar kimi gətirdi cuşə,
Ağzın yarı çeşmeyi-həyati.

Həq fatihə oxudu cəmalin,
Ansız qəbul etmədi səlati.

Misri oda yaxdı eşqin odu,
Kasid ləbin eylədi nəbatı.

Şahim rüxün utdı ol fələkdən,
Qıldın bu cəhanə şah mati.

Vəslin hərəm oldu, ey büti-çin,
Çin eylədi Kəbə ilə Latı.

Olmadı bilürəm olmiyəsər,
Sənsiz qamu aləmin səbatı.

Lövlakə lima xələqtül əflak,
Eşqinlə yaratdı kainatı.

İnnəlhəsənat eşq içində,
Hüsн oldu Nəsimi səyyiatı.

Çün doldu vücudum evi sənlik,
Məhv oldu, ey dost, məndə mənlik.

* * *

Müşhəfi-natiqəm, kəlam oldum,
Bəndeyi-Favü Zadü Lam oldum.

Sübəh əzəldə çü üzünü gördüm,
Əbədi zülfün ilə şam oldum.

Padşahi-cahan mənəm çünkim
Məhv edib mənliyi, qulam oldum.

Ərş təxtimdürür, Süleymanəm,
Hüdhüdəm Bülqeyşə pəyam oldum.

Zati-mütləq vücudim oldu yəqin,
Seydi-Simurğə danə dam oldum.

Nərgisin çeşmini xümar edəli,
Məsti-gülrəngü qönçəfam oldum.

Ləblərindən həyati-ləmyəzəli
İçəli səlsəbilü cam oldum.

Sübhdəmdə nəsimi-sübhi-nigar,
İribəm aşiqə səlam oldum.

Nəfəsimdən müəttər afaqi
Qılıb ənfüsədə xoşməşam oldum.

Çərxin ağazın anladır bu sözüm,
Saz, ədvar ilə məqam oldum.

Binişan sirrini əyan edirəm,
Kəndüzilə çü sübhü şam oldum:

Çün göründü gözümə ol dildar,
Kandan özgə cahanda yox dəyyar.

Fəzli-həqqin irişdi dövrəni,
Zahir etdi rümuzi-Qurani.

Kirpigi, qaşı ilə zülfündən,
Kəşf edər sirri-razi-sübhani.

Həqqi qıldı müşahidə təhqiq,
Kim ki, bildi bevəchi-insani.

Xırz olub iç həyati ləmyəzəli,
Buldu xəttində abi-heyvani.

Ağ zi bir nöqtədir, rümuzi anın
Göstərir Xatəmi-Süleymani.

Neçə xət əhlini qübar edənin,
Nəsx olundu xətində reyhani.

Bu səadət topunu ol çaldı
Ki, şəhadətlə buldu meydani.

Vüslətə ulaşış bəqa bulasan,
Gər qılırsan bu tərkibi fani.

Ruhi-qüds oldu nitqim əşyada,
Tərh qıldım arada cismani.

Vəchi-Adəm ki, ərşi-rəhmandır,
Gözlərim anda gördü subhani.

Ləbi-ləlin xəyalına hərdəm.
Tökdü çəşmim bu ləlü mərcani:

Çün göründü gözümə ol dildar,
Kandan özgə cahanda yox dəyyar.

Çünki mən binəvayı-qəlləşəm,
Meykədə içrə rindü ovbaşəm.

Məzhərəm, məzhər ilə bir zatəm,
Görünən nəqş içində nəqqəşəm.

Sirr ənəlhəq rümużini hərdəm
Söylərəm aşikarə sirfaşəm.

Sufi, gəlgil şərabi-saf içəlim,
Meyi tovhid içində sərxaşəm,

Nitqi həqqəm məra çə pəndari?
Bu ənasirlə gör içü taşəm.

Fələkü asimanü həft zəmin
Həm kitab içrə, həm quru, yaşəm.

Mənsiz olmaz cahanda əşya çun,
Gərçi kuhü və gərçi xəşxaşəm.

Zülfü hüsnün həvasılə hərdəm,
Sübhi-dəmdə nəsimi-fərraşəm.

Ləbü dəndanının xəyalinə,
Nəzər eylə ki, ləlü dürpaşəm.

Yekcəhət gəştəm əz rəhi-eşqət,
Gərçi dər pişi-xəlq qəlləşəm.

Masəvəllahdan əl çəkib indi,
Eşqin ilə həmişə yoldaşəm:

Çün göründü gözümə ol dildar,
Kandan özgə cahanda yox dəyyar.

Dağıdanda üzünə zülfünү yar,
Yeridir aşiqın məlahəti var.

Məst olanda ləbində əşya həm,
Nərgisin gözləri olur xümmar.

Bustan cənnət oldu hüsnündən,
Əndəlib gülə qarşı ağlar zar.

Vəchi-adəmdə otuz iki odu,
Musiyə söylədi ənəllah nar.

Mərkəzi-xakə qıldı cümlə sücud,
Fələkü həm mələk, bu həft səyyar.

Taki-şəmsi-məşariq əz məğrib,
Doğubən nurin eylədi izhar.

Endi İsa və nitqi eylədi faş,
Oldu cahil, kim eylədi inkar.

Çeşmi-məstin əzəldə görmüş idim,
Əbədi olmazam dəxi huşyar.

Buldu zülfün həvasılə şəbi-tar,
Doldu hüsnün ziyyası ilə nəhar.

Kafü nun mövcu daşdı mövcündən.
Şeş cəhətdən çü gəldi xoş göftar.

Həmə çun məsti vacibül-mövcud,
Görünür dürlü-dürlü ol əsrar:

Çün göründü gözümə ol dildar .
Kandan özgə cahanda yox dəyyar.

Eşqi-həq irdi mütrib ilə çü saz.
Nəğ meyi Davud ilə gəldim baz.

Kənzi-məxfi tilismin eylədi çak,
Görəli mürğ i-dil qılır pərvaz.

Sirri-həqqin rümuzi oldu bəyan
Dari-Mənsur gəldi aşiqə baz.

Vəchi-adəm süfati-həqdir çün,
Nitqi həq gəldi, həm qılır ağaz.

Hər kim istər məqami-Mahmudi
Fəzl eşigində olsun ol Ayaz

Əvvəlü axirü zahirü batın,
Cümlə oldur şəriki-biənbaz.

Xəttü xalın bəyani həqdəndir,
Göstərər dəmbədəm bu eşqi-məcaz.

Geydi insan donunu əşya çün,
Yerdə, göydə bu cümlə şibü fəraz.

Gün üzün pərtövündən oldu zühur.
Gecə zülfündən ötrü oldu diraz.

Həqq imiş nitqi-həq çü irdi bu gün.
Canü dildən qulağıma avaz:

Çün göründü gözümə ol dildar.
Kandan özgə cahanda yox dəyyar.

Getdi fırqət, irışdı eyni-vüsəl.
Qalmadı zərrəcə könüldə xəyal.

Zülmət içrə həyatı çün buldum,
Zülfü hüsnün ləbində abi-zülal.

Abi-heyvana ləlini təşbeh
Eyləyənlər zəhi xəyali-məhal.

Cənnətü səlsəbilü hurü qüsür
Vəchini həq bilənə oldu həlal.

Həqqə ulaş, arif ol, arif,
Mən-ərəf sırrını bilən bu kəmal.

Səy kon dər cahan kamil baş
Kim, irişməz kəmalə zərrə zaval.

Əhli-tovhid irışdı vəhdətə çün,
Qaldı şirkətdə div şeylə məlal.

Divə hüsnündən olmadı həsənat,
Səyyiat oldu qıldıqı əmal.

Laməkan oldu adın əşyadə,
Binişan rəngü lövnü biəmsal.

Vəchi-adəm süfati-eynullah,
Otuz iki ülayikəl-əbdal.

Liməallah məqami-vəhdətdir,
Əhli-kəsrət nə bilsin ani nə hal:

Çün göründü gözümə ol dildar,
Kandan özgə cahanda yox dəyyar.

Aşıqə vəchi-zati-pak xuda
Oldu məşuq üzündə ol peyda.

Lövhi-məhfuz imiş üzün, dü cəhan
Görünür misli-cami-giytinüma

Qabü qövseyən üzrə çün zülfün,
Şəqq edər vəchini çü bədi dü ca.

Sünbülün bürqəyini badi-səhər
Salalı günəş oldu sanki Süha.

Xətü xalın kitabını məstur,
Yazdılar rəqq Turi-Musiliqa.

Gəldi Mehdi hidayət etdi Məsih,
Nitqə gəldi fəsih zəminü səra.

Vəchi-adəmdən özgəyə cümlə
Limənil-mülk vəhdətinə fəna.

Xızr olub, iç, bu abi-heyvani,
Lamü beydən irişdi cami-xuda.

Zülfünün zülmətində qalmış ikən,
Doğdu hüsnu, göründü şəmsi-züha.

Fani et mənliyi, Nəsimi, bu gün
Ki, bulasan vüsali-eynə bəqa:

Çün göründü gözümə ol dildar,
Kandan özgə cahanda yox dəyyar.

Pərdə içində çalınır bir saz
Ki, edər eşq nəvasın ağız.

Kim nəvayı qılır çü bu üşşaq
Büzrügün nəğ məsin dutar şəhnaz.

Arif anlar bu nəğ mənin rəmzin,
Aşına olmayanə vermədi raz.

Gər bilirsən bu rəmzi, ey talib,
Mən bu pünhani qılmazam ibraz.

Bəzm qurmuş şərab içər Mahmud,
Məclis əsbabını düzər Ayaz.

Söhbət arayışı düzər məşuq,
Ş ivə birlə qılır itab ilə naz.

Leyk ol nalənin misalı budur,
Zərrələrdən eşidirəm avaz;

Ki, nişan içrə binişan mənəm uş,
On səkkiz min cahana can mənəm uş.

Çünki dəryayə irişə bu Fərat,
Lacərəm derlər ana bəhr ilə zat.

Mövcidir kainat, bu dəryanın,
Bəs anınlə dutar qərar səbat.

Vüslətidir anın bu hurü qüsür,
Hüsnünün gülşənidədir cənnat.

Həm şərabi-təhur İsadəm.
Həm şəbistan içində abi-həyat.

Kəsrətin illəti nüquş oldu,
Nəqşı qoydu bir ola zatü süfat.

Aləm anın sıfati-məzhəridir,
Adəm oldu camalinə mirat.

Eyni oldu sıfat cün zatın,
Qeyrini nəfi qıl, həqi isbat:

Ki, nişan içrə binişan mənəm uş,
On səkkiz min cahana can mənəm uş.

Çün nişan ana binişan oldu,
Hər məkan ana laməkan oldu.

İsmini cün təcəlli qıldı həq,
Lacərəm bu sıfət əyan oldu.

Əmr qıldı cahanı yaratdı,
Ol sıfət bu cahana can oldu.

Adəmin şəkli idi ki, gəldi,
Tən cahanında mehman oldu.

Sədhəzaran qəfəsdə bu bülbül,
Tən cahanında nəğ məxan oldu.

Gərçi zahirdə bu qəfəs çoxdur,
Leyk mənidə bir haman oldu.

Bildin isə bu rəmzi, ey talib,
Sənə bu məni xoş bəyan oldu:

Ki, nişan içrə binişan mənəm uş,
On səkkiz min canaha can mənəm uş.

Nəqş arasında mən ki, pünhanəm,
Hüsnünün aləmində tabanəm.

Dəftərimdən əlifdürür Quran,
Nöqtə şəklində gör nə divanəm.

Məni yaqutun istə, ey qəvvas.
Qətrə bəhrində gör nə ümmənəm.

Həbs olanda cəhalətin divi,
Mərifət mülkünə Süleymanəm.

Surətin-nasi surətül həqqə,
Bu xəbər höccətinə bürhanəm.

Zahida, sən məni bəşər sanma,
Adəmi surətində rəhmanəm.

Tarümar eylədim qəmin çərisin.
Bu sözün mənisilə xəndanəm:

Ki, nişan içrə binişan mənəm uş.
On səkkiz min cahana can mənəm uş.

Dilbərin hüsnünə niqab nədir?
Zatinə pərdeyi-hicab nədir?

Rəf edər bu hicabı kim ki, bilir
OKönlümün Kəbəsinə bab nədir.

Çünki aləm misali-adəmdir
Gör vücudində afitab nədir?

Müstafa həqqi bu sıfatdə görüb,
Şabü əmrəd dediyi şab nədir?

Su güləb oldu gül qoxusiyılə,
Su nədir, gül nədir, güləb nədir?

Aləmin çün vücudu həq oldu,
Bəs çəməndə dinən őürab nədir?

Bildin isə bu incə əsrarı,
Bu sual ilə bu cavab nədir:

Ki, nişan içrə binişan mənəm uş,
On səkkiz min cahana can mənəm uş.

Eşqini dərdimə dəva gördüm,
Vəslini canıma şəfa gördüm.

Könül əflakinə nəzər qıldım,
Vəssəmavati-ma-fiha gördüm.

Leyli-fırqətdə taleyin bürcü,
Sureyi-şəmsi-vəzzüha gördüm.

Hər məkan məscid oldu, həm Kəbə
Mərvə haqqında çün səfa gördüm.

Eşq divanında hər yana baxdım,
Zahidin taətin həba gördüm.

Turi-Musidə bir vərəq buldum,
Yazılı xətti-ləntəra gördüm.

Dust şəhrindədir, Nəsimi, məlik,
Bu söz əhlini aşına gördüm:

Ki, nişan içrə binişan mənəm uş.
On səkkiz min cahana can mənəm uş.

MƏSNƏVİLƏR

* * *

Ey həqq əhli, yəqin imiş bu xəbər
Kim, bilən nəfsinidir əhli-nəzər.

Nəfsin kim ki, bildi buldu həqi,
Nəfsini bilməyənlər oldu şəqi.

Ey həqi istəyən, gəl insan ol,
Qara daş olma, ləlü mərcan ol.

Gər dilərsən səadəti-əbədi,
Damuyu bil ki, niçün oldu yedi.

Səkkiz oldu qapusu uçmağın,
Niyə dörd oldu suyu irmağın?

Quba ağacının nədir yemiş?
Həqq onu ər yaratdı, yoxsa diş?

Hürü qılman nədən ibarətdir?
"Hüvə mənəhu" nəyə işarətdir?

Kövsərү Səlsəbilü mai-məin,
Məqsədi sıdq ilə məqami-əmin.

Nə deməkdir mana bəyan eylə?
Bu nihan sirri gəl əyan eylə!

Nə əsəldir, nə maü xəmrü ləbən,
Ol ki, Qur anda həq dedi rövşən.

Bunların əslini nədəndir bil,
Gər nə şeytansan, olma əgridil!

Bunları bilməyən nə bilmiş ola,
Adı anın evi yixılmış ola.

Kim ki, bildi bu incə əsrarı,
Qoydu əldən cahani-qəddarı.

Fani oldu özündən, oldu həq,
Bildi kim, cümlə həqqimis mütləq.

Eşqü məşuqü aşiq oldu yar,
Leysə fiddar qeyri əna dəyyar.

Kim ki, bildi buları insandır,
Bilməyən anı bil ki, şeytandır.

Ey Nəsimi, sözündür abi-həyat,
İçməyən anı qaldı fizzülmət.

Nə bilir dəgmə canəvər canı,
Xızra sor, Xızra abi-heyvanı.

* * *

Dəryayı-mühit cuşə gəldi,
Kövn ilə məkan xüruşə gəldi,

Sirri-əzəl oldu aşikara,
Arif necə eyləsin müdara?

Hər zərrədə günəş oldu zahir,
Torpağə sücud qıldı tahir.

Nəqqaş bilindi nəqş içində,
Ləl oldu əyan Bədəxş içində.

Açı su şərabi-kövsər oldu,
Hər zəhr nəbatü şəkkər oldu.

Tiryak mızacı tutdu ağ u,
Lölöi-müdəvvər oldu daru.

Külli yerü gög həqq oldu mütləq,
Söylər dəfü çəngü ney ənəlhəq.

Məscud ilə sacid oldu vahid,
Məscudi-həqiqi oldu sacid.

Hər qətrə mühiti-əzəm oldu,
Hər zərrə Məsihü Məryəm oldu.

Daşü kəsək oldu vərdi-nəsrin,
Fərhad ilə Xosrov oldu Şirin.

Məşuq ilə aşiq oldu bir zat,
Məhv oldu vücudi-nəfyü isbat.

İman ilə küfr bir şey oldu,
Dadlu ilə acı bir mey oldu.

Şirkət aradan götürdü vəhdət,
Vəhdətdən açıldı bəbi-rəhmət.

Can ilə tən oldu bir həqiqət,
Birikdi şəriətü təriqət.

Əşya ikilikdən oldu xali,
Bağı əhəd oldu layəzali.

Ey talib, əgər deyilsən əma,
Gör vədeyi-külli min əleyha!

Rəf oldu hicab masivəllah,
Əlqüdrət-vəl bəqai-lillah.

Qeyr oldu həlakü vəch qaldı,
Bəhr oldu şu kim, bu bəhrə daldı.

Gər açuq isə bəsirətin bax,
Gör səndə həqqi vü getmə irax.

Gör sən səni kim, nə cismü cansan,
Məqsudi-vücudi-kün-fəkansan.

Çün möminə mömin oldu mirat,
Miratına baxü anda gör zat.

Hər kimsə ki, əsridi bu meydən,
Heyyi-əbəd oldu zati-heydən.

Nəfsini tanıdı, bildi rəbbi,
Tovhid yolunda əkdi hübbi.

Ey həqdən irağ olan əzazil,
Gər div degilsən, adəmi bil!

Adəmdə təcəlli qıldı allah,
Qıl adəmə səcdə, olma gümrah!

Şeytani-ləinə uyma zinhar,
Anın sözünə inanma, ey yar!

Həqdən sana latətəə gəldi,
Həm vəscüdü əqtərib denildi.

Çalındı qiyamətin nəfiri,
Ey sağır, eşitmədin səfiri.

Həşrin günü gəldi, uyxudan dur,
İnanmaz isən gözünü aç gör.

Uyxudan oyan ki, məhşər oldu,
Gör necə zamanə pürşər oldu.

Sur ünün eşitmədi qulağın,
Dayındı bu köprüdən ayağıın.

Nəşr oldu, oyan, quruldu mizan,
Həşr oldu, inan, bilindi yəzdan.

Çün məhrəmi—"qul-kəfa" degilsən,
Biganəsən, aşına degilsən.

Hər kimsə ki, tanıdı bu canı,
Bir zərrəyə saymadı cahani.

Yerdən çıxa gəldi dabətül-ərz,
Uş sırrını eylərəm sana ərz.

Həm xatəm ola əlində fərman
Yəni ki, mənəm bu gün Süleyman.

Musa mənəm, uş əsa əlimdə,
Həqdən əzəli qılınc belimdə.

Müşrikdən edər müvəhhidi fərq,
Eyvah ana kim, işi ola zərq.

Xəlqin alınə basar əsayı,
Yəni ki, bilin bu istivayi.

Neçün ki, bu istivadədir həq,
Ol maliki-mülkü həyyu mütləq.

Həqdən bu sirati-müstəqimi
Bilgil ki, budur həqqin nəimi.

Çün sən keçəsən bu istivadən.
Azad olasan qamu bəladən.

Həm cənnətü hurü həm liqadır,
Rəhman ilə ərşि-istivadır.

Üzün bu cəhətdən, ola beyza,
Min fəzli-ilahəna təala.

Adəm degil həqq oldu bilgil,
Məscudi-həqiqə səcdə qılgıl.

Fəzl istər isən həqiqətə var,
Səy ilə duriş və qılma zinhar.

Əlfazi-Nəsimi gör nə, candır,
Dəryayı-mühitü kövnü kandır.

MÜLƏMMƏ

* * *

Eyyühər-rağ ibunə fil övqat,
Üzküruha fəma məza qəd fat.

Foti fersət məkon ki, vəqtisi səfast
Ki, bəsi həst dər cəhan afat.

İrdi bir dəm ki, bəhcətindən anın
Səkkiz uçmağa döndü altı cəhat.

İş kəma aşə aşiqü məşuq
Tarətin-nəfsü tabətil-ovqat.

Səbzeyi Xızrvəş cəvani yaft,
Çəsmeyi abira rəsid həyat

Nəzər et ölü yer dirildiyinə,
Rəhmət asar göstərir ayat.

Darətin-nayibatu bil əqdah,
Ğünnətit tayiratu bil əsvat.

Cılvgər şod həme ərayisi bağ
Çün bərəfruxt rüx benini nəbat.

Meyü məşuq, səbzə, abi-rəvan
Bəndi-qəmdən bu dördü verdi nəcat.

İnnəmərrahü rahətül-ərvah
Əntə əşrib rəvayihəl kasat.

Xassə dər etidali novruzi
Kab kövsər şodi, cahan cənnat

Bərəkət istəmə ol adəmdən
Ki, bu mövsimdə etməyə hərəkat.

Lakinnəd dəhrü qəd yünadina,
Əksəriz-zikrə və xadimil-ləzzat.

Hasili nist ömri fanira
Coz mülaqati xaki paki sifat

Qəlbilə gər diri olasan hey
Həqq özün eyləyə sənə isbat.

Əlləzi fihimayətin qəd aşə
Mən yəfutu visaluhu qədfat

An ki, tiğ əş bemülk dad qərar,
Vanki hökməş zəkat bordu səbat.

Qüdrətin rifətin mehrü fələk
Sədrisinə dedi və verdi bərat.

Nəzəri külli felihi həsənün
Fəyəkününəhü əbül-Həsənat.

Ey be Xızrū İsgəndəri məşhur
Nuri gəştə be ədli to zülmət

Rumü Şam mülki başına sədəqə.
Çinü Maçın eli təninə zəkat.

Ünzilət fil kəlami vəl İncil
Kütübət fiz Zəburu vət Tovrat.

Ayəti ədlü bəzəlü elm əməl,
Çar sifatha ki, dər to şod yekzat.

Gözümün Şətti həsrətində müdam
Neyligun eyləmiş donunu Fərat.

Bəxt şəmini gör üzündə anın,
Ki, misaldır ricacəvü müşkat.

Rüx tutarsan piyadeyi həm şah,
Filü fərzin nola çü sürsən at.

Nüsrətin Rum elində tiksə ələm,
Küfrü məhv eyləyə Həbəşdə ğəzat.

Suda yoxdur lətafətin canı
Odda varmı məhabətin, heyhat...

Aləmül-qeyb xatirin misli,
Nəqş-i-divar, surəti-mirat.

Tur oldur, şəha ki, Musavar,
Qəlb Turunda eylədin miqat.

Baş urub səcdə qılır əyağına,
Sən əyaq içəcək bəninü nəbat.

Yenə əhli fırıştələr göydən
Çağırır nuş bad abi-həyat.

Cam ilə olduğundan ləb-bər-ləb,
Ləbi şərbət olur, piyalə nəbat.

Bulmadı bu qəsidənin mislin
Həddi Sivas, xütteyi-Toqat.

Şükr əmlak içində kim, vardır,
Mədhinidə bunun kimi əbyat.

Çün Nəsimi sənindürür rəhm et
Kim, olubdur o müstəhəqqi-zəkat.

Necə edə təsəlli edibəni
Səllətil qəlbi, üzlətil xələvat.

Cığanın nəğ mən ilə hər biri dil,
Mən çalarım deyə verə nəğ əmat.

Vəqtidir kim, dua yerinə yetə
Müstəcab edə qaziyül-hacat.

Rovzəsinə rəsuli-yəzdanın
İrdiyincə təhiyyətü səlavat.

Həzrətində budur yəqin diləyim,
Dövlətindən iraq ola nəkəbat.

Vəznin əksilməsin bu dünyadan
Failatün, məfailün, failat.

RÜBAİLƏR VƏ TİYUĞLAR

* * *

Gəl ki, müştaq olmuşam didarına,
Vermişəm can zülfə-ənbərbarına,
Məhrəm etdin çün məni əsrarına,
Ey pəri, gəl çək məni bir darına.

Ey saçın "vəlleyl", üzün "vəzzüha",
Surətin şənində gəldi "qül kəfa".
Ey saçından çün əyan oldu mana,
Sirri-ərrahman ələl-ərş-istiva.

Ey üzündən zahir əsmayı-xuda,
Ş öylə ki, Quranda dedi "külləha".
Adəmi bil andadır əsrarha,
Can ilə başın yolunda qıl fəda.

Eşq ilə gəldi cəmiyi-ənbiya,
Eşqdir seyrü süluki-övliya.
Eşq ilə yola girərlər biriya,
Eşq ilə vasil olurlar tanrıya.

Ey üzün min-indəhü elmül-kitab,
"Qül kəfa" gəldi cəmalından xitab.
Surətin həqdir, götür həqdən niqab,
Həq budur, vəllahi-aləm-bissəvab.

Ey camalından münəvvər afitab,
Düşdü hüsün pərtövündən ayə tab.
Kirpiyin, zülfün, qaşın ümmül-kitab,
Oldu üzündən əyan yövmül-hesab.

Ey saçın dövründə məstur afitab,
Vey üzün aləmdə məşhur afitab,
Utanır hüsnündən, ey hur, afitab,
Səndən oldu məstü məxmur afitab.

Ey qəmər üzlü, götür həqdən niqab
Kim, üzündə rövşən oldu afitab.
Arada munca nədəndir bu hicab?
Şərh edər "min indəhü" ümmül-kitab.

Ey məlik, mülkündə vəchin afitab,
Ey boyu sidrə, rüxün ümmül-kitab.
Düşdü canə atəşi-hicrində tab,
Ş övqi-eşqin bağımı qıldı kəbab.

Ey özündən bixəbər, qafil qərib,
Bilməmişsən sırrı-əsrari-əcib.
Olmasın bu sırrə məhrəm hər rəqib,
Həmçinin pünhan gərək razi-həbib.

Canımın cananəsi sənsən, həbib,
Xubların fərzanəsi sənsən, həbib,
Küntə-kənzin xanəsi sənsən, həbib
Vəhdətin dürdanəsi sənsən, həbib.

Bir-iki-üç gün cahandır cayigəşt,
Faida qılmaz, keçər çün dər güzəşt.
Dərd ilə sən özünü qılma məlul,
Şadiman ol, ta gəlincə həftü həşt.

Ey rüxün eşqində əqlim şahmat,
Səlsəbil oldu ləbin abi-həyat.

Ünsürün dörd oldu, həddin şeş cəhat,
Qəflətin müstəhliki bulmaz nəcat.

Ey üzün ayati ənvari-sifat,
Zülfü xalın sureyi-vəlmürsəlat.
Ayağın tozuna dəyməz kainat,
Failatün, failatün, failat.

Ey xətin Xızrū ləbin abi-həyat,
Ənbərin zülfün şəbi-qədrü bərat.
Mehrü şah istər camalından zəkat.
Failatün, failatün, failat.

Al əlindən atını yabana at,
Həqpərəst ol, həqqi tanı, olma at,
Dünyanın dövründə yoxdur çün səbat,
Atını qaçırmə rüxdən, olma mat

Kafü nun əmrində oldu kainat,
Həm süfatdır kafü nun, həm eyni-zat.
Kafü nundan vacib oldu mümkünat,
Bil ki, sənsən aləmi zatü süfat.

Gəldi bəydən müştucu bir gündə dört,
Bəy sizə yazdırdı bir köklük yoğurt.
Ol dəxi yarısı su, yarısı dürt,
Bəxşışə türkmanmı yeydir, yoxsa kürt!

Gəlmışəm qalu bəlidən meypərəst,
Aşıqəm məstəm, vəli, məsti-ələst.
Ey gözün sevdalərindən fitnə məst,
Sünbülün hər tarəsi mənidə şəst.

Bir büsati-eşq imiş şətrənci-zat,
Otuz ikidən gəlibdir kainat.
Uyxudan oyan, anı tanivü gör,
Olmayasan bu büsatə şahi mat.

Ey münəvvər çöhrənizdən kainat,
Qismət iltər xanınızdan cümlə zat.
Məxfi ikən, zahir oldu dərdimiz,
Otuz iki laməmat, illa həyat.

Ey təbibi-haziqü nazikmizac,
Sən bilirsən xəstə könlümə əlac.
Mən könül ilə sənə qul olmuşam,
Şivə ilə nazinə nə ehtiyac?

Doğdu Məğribdən günəş, endi Məsih,
Burğu çalındıvü həşr oldu səhih.
Keç kinayətdən ki, rəmz oldu sərih,
Gör ki, müstəhsənmisən, yoxsa qəbih?

Saqiyi-gülrüx əlindən bir qədəh
İç pərişan xatırın olsun fərəh.
Mey həram isə həqin nitqi həlal,
Qamu məzhəbdə budur qövlü əsəh.

Dalmışam şol bəhrə kim, payanı yox,
Düşmüşəm şol rəncə kim, xüsranı yox.
Görmüşəm şol bədri kim, nüqsanı yox.
Bulmuşam şol gənci kim, viranı yox.

Dərdinə aşıqlərin dərmanı yox,
Zərqi çox zahidlərin, imanı yox,
Canına hey der və leykən canı yox,

Əhdinə sabit deyil, peymanı yox.

Könlümü yəğ maladı şol alı çox,
Ş ol qızıl gül, rəngi gülgyn, alı çox,
Zülfünün sirri uzundur, halı çox,
Ş ol şəkər sözlü dodağın balı çox.

Ey boyun tuba, üzün darül-xülud,
Hüsünə xurşidü mah eylər sücud.
Taleyin mülkündə cəm oldu səüd
Sivü du nuri-xuda, yek nur bud.

Ey camalın qülhüvəllahi-əhəd,
Surətin yazusu allahü-səməd,
Bir ucu zülfün əzəl, biri əbəd,
Hüsünə şeytan imiş mən-la-səcəd.

Kim ki, oldu taleyi həqdən səid,
Olmadı şeytan kimi adı mərid,
Kim ki, nəfsin görmədi həqdən bəid,
Gecəsi qədr olduğunu əyyami eyd.

Ey saçın məhşər, üzün darül-xülud,
Kəbə üzünə qılır aləm sücud.
Ey saçın buyı əbirü mişkü ud,
Çıxdı eşqin atəşindən çərxə dud.

Ey əzəl nuri-camalın ta əbəd,
Məndə nəqş oldu xəyalın ta əbəd.
Biğ ürub oldu həlalin ta əbəd.
Ey günəş, yoxdur zəvalın ta əbəd.

Ey camalın kafü hey, yey, eynü sad,

Məniyi ya sin saçında müstəfat.
Qəddi min-Tuba, əya huri nicat,
Səcdeyi-vəchində meracil-ibat.

Gəl, mühiti-eşqə bir gəz dala gör,
Vəhdətin dürrün içindən ala gör.
Adəmə qıl səcdə, kibri sala gör,
Olma şeytan, düşmə məkrü ala gör.

Qaşların yayı məni qurban edər.
Surətin nəqşini könül heyran edər,
Gör bu qüdrət möcüzü yəzdan edər,
Cümlə əşya səndə uş seyran edər.

Abü xaki eylədi çün həq xəmir,
Ərşini xəlq eylədi yəni sərir,
Hüsnünü şah eylədi, eşqi əmir
Aşıqü məşuq ilə eşq oldu bir.

Yar əlindən çün meyi-dilkəş gəlir,
İçəlim, həqdən nə gəlsə xoş gəlir.
On səkkiz min aləmin sırrın bilən
Kəbəteyni atacaq se şeş gəlir.

Çün həqi hər yerdə aydırsan ki, var,
Səndə bəs həq var imiş, həq səndə var.
Ənbayanın sırrını bilməz davar,
Qismət olmaz divə rahi-xoşgüvar.

Çox zaman keçdivü çox gəzdi mədar,
Səndən özgə görmədi bir doğru yar.
Hər kimin mənzuru sənsən, ey nigar,
Cənnəti-əladadır leylü nəhar.

Həq təalanın kəlamı səndədir,
Favü zad ol bil ki, lamı səndədir.
Rövşənin darüssələmi səndədir.
Gör kəلامı həm səlami səndədir.

Gəl ki, sənsən ərşü kürsi səndədir,
Bistü həştü sıvü düsi səndədir,
Ey Məsiha, ruhi-qüdsi səndədir.
Həqmisən, yoxsa ki, əksi səndədir?

Ey könül, həq səndədir, həq səndədir,
Söylə həqqi kim, ənəlhəq səndədir,
Nuri mütləq, zati mütləq səndədir.
Müşhəfin hərfi mühəqqəq səndədir.

Həq təala varlığı adəmdədir.
Ev onundur, ol bu evdə dəmdədir.
Bilmədi şeytan bu sirri, qəmdədir,
Ol səbəbdən ta əbəd matəmdədir.

Gər həq oldun, həq sıfatın qandadır?
Həq süfat ol, gör ki, zatın qandadır?
Gər mühit oldun cəhatin qandadır?
Ey Kəmax, axər Fəratın qandadır?

Cövhəri-fərd adəmin kanındadır,
Küntə kənzən adəmin şanındadır.
Gərçi şeytan adəmin qatındadır,
Sirri-əsma adəmin canındadır.

Aşıqin seyranı ol aləmdədir,
Bilməyən ol aləmi matəmdədir,

Küntə kənzin kövhəri adəmdədir,
Adəm ol meydir ki, cami-Cəmdədir

İsanın əсли bilən Məryəmdədir,
Həq Süleyman hakimi xatəmdədir.
On səkkiz min aləmin sırrın bilən,
Ol ləqəd kərrəm bəniadəmdədir.

Xeyli müddətdir ki, dərdin məndədir,
Dil sənə bir boynu bağlı bəndədir.
Saldı hicranın ayağı imdan məni.
Sən bilirsən, indi mürvət səndədir.

Həq təalanın kəlamı nardur,
Görməyən ol nuri həqdən durdur.
Çün ənəlhəq söyləyən Mənsurdur,
Gəldi İsrafil əlində surdur

Həq sözün gör ki, necə dürdanədir,
Həq sözünü bilməyənlər da nədir?
Cahilü nadan nə bilsin danə dür.
Danəyi dana bilir kim, danədir.

Dutdu üzündən cahanı cümlə nur.
Həq hidayət etdi Mehdidən zühur.
Endi İsa, gəldi Musa, doldu nur,
Zahir oldu möminə cənnəti hur.

Hər nə kim təqdiri-yəzdani qılır,
Eyni hikmətdir, həq ərzani qılır,
Şah iki aləmdə sultani qılır,
Hər nə kim könlü dilər, anı qılır.

Surətin nəqşində qıldı həq zühur,
Üştə müşhəf gəl oxu allah nur,
Zülfü rüxsarındadır həşri nüşur,
Ey boyu tuba, üzü cənnati hur.

Mahımın üzündən oldu pərdə dur,
Gəldi həqdən ayəti-allah nur,
Ey xətü xalın təcəlli, üzün Tur,
Surətin mənisidir cənnati hur.

Bil vücudun kim, Süleyman təxtidir,
Həm imarət qıl ki, sultan təxtidir.
Cismini yoğurdu çün can təxtidir,
Həq qatında həşrү mizan təxtidir.

Ləbinə ləli-canfəza dedilər,
Sormuşam, dərdimə dəva dedilər.
Qamətin balası bəla dedilər,
Bizləri ona mübtəla dedilər.

Ey günəş surətli, yarı-dilpəzir,
Tələtindən utanır bədri-münir.
Neyləyim ki, mən fəqirəm, sən əmir,
Həsrətindən ürəyim hər dəm ərir.

Surətin müşhəfdir, ey bədri-münir,
Xilqətin sər ta qədimdir dilpəzir,
Əhli-ürfan ol, nə əshabi-sərir
Bil ki, həqdir həm səmiü həm bəsir.

Ay ilə günəş üzün heyranıdır,
Mişk ilə ənbər saçın tərxanıdır,
Çün Nəsimi aləmin sultanıdır,

Dövr anın, dövran anın dövranıdır.

Ey iki aləmdə hüsünүn binəzir,
Fitnəli qaşın kamandır, qəmzə tir.
Ənbərin zülfün tozundandır əbir,
Məhşər oldu, qopdu hüsündən nəfir.

Həqqə yar ol, ey könül, yar ol, yetər,
Həqqi çün yar eylədin, var ol, yetər,
Nurə nur ol, narə ol nar ol, yetər
Adəmə oldur səzavar, ol yetər.

Ey hərami gözlərin yəğ maçılar.
Kəbə üzündür, məlaik hacılar.
Eşqinə ümmət olandır nacılər,
Vey dodağından xəcil həlvaçılar.

Usta var əyrivü həm yalançıdır,
Kim dedi yalançıyı, kim nacidir.
Fitnənin başlığı onun tacıdır,
Məkrü al əsrəsivü meracıdır.

Allahın Fəzli bizə oldu bəşir,
Bəşrna beməğ ferən əcrən kəbir
Yerü göyün mənzərisən, ey əmir,
Yələm-əs-sirr əl-xifa mafil-zəmir.

Ey cəmalın hüsünə heyran qəmər,
Sünbülün dövründədir pünhan qəmər,
Ləmyəzəl günəşsən, ey taban qəmər.
Gəl ki, verdi hüsünə dövran qəmər.

Gəldim uş həqdən, gətirdim xoş xəbər,

Eyni şinü qaf ilə qıldım nəzər.
On səkkiz min aləm içrə sərbəsər.
Həqqi gördüm, dopdoludur bəhrü bər.

Qamətin hər dəm qiyamət göstərir.
Gör bu qəddi kim, nə qamət göstər.
Kəbə üzündən əlamət göstərir.
Qanlı eynin bax, imamət göstərir.

Qabü-qövseyن iki qaşın yayıdır.
Vəzzühanın şəmsi üzün ayıdır.
Dünvəyü üqba saçın bir taridir
Dur bulur hər kim ki, ol dəryayıdır.

Ol nədir kim, hayü-huyi altıdur?
Kim görübdür bir sədəfdə altı dür?
Bistü həştənən dışxarı heç nəsnə yox,
Fövq başın, təht ayağın altıdur.

Ey günəş üzlü, camalın fitnədir?
Nünü mimin, eynü dalın fitnədir.
Ey büti-gülçöhrə, alın fitnədir,
Qəmzə cadu, zülmü xalın fitnədir.

Hər ki, sən şirinləb üçün ad oxur,
Xosrovü xuban şəhi, Fərhad oxur.
Qamətini sərv ilə şümişad oxur,
Gözlərini zalimü bidad oxur.

Çün vücudundur, nigara, şəhriyar,
Surətü mənidə sənsən şəhriyar.
Məniyi-şəqqül-qəmər çün səndədir,
İstiva eylə camalın, şəhri yar.

Könlümüz bir yar əlindən xəstədir,
Gözü qara, qaşları peyvəstədir.
Naz edərsə nazını çəkmək gərək,
Can fəda qılmaq gərək, növrəstədir.

Şəmi rüxünə günəş pərvanədir,
Tən sədəfdir, surətin dürdanədir.
Nüg li-mey ləlin, gözün peymanədir,
Məsti-eşqin məscidü meyxanədir.

Fitnənin başı gözün sevdasıdır,
Şurü şər hüsni-rüxun qovğasıdır.
Kövsərin xəmri ləbin səhbasıdır,
İndi dişin lölöi-lalasıdır.

Saçların qədrü bəratın leylidir,
Aşıqin Məcnunu hüsнün Leylidir.
Həmdəmim daim xəyalın xeylidir,
Surətin sövmü salatin keylidir.

Əqrəb oldu aləmin xəlqivü mar,
Fitnə yayıldı əla qomuş-şərar.
Qandadır bir ari batın, doğru yar?
Qanı insafü mürüvvət, kimdə var?

Saqiya, mən sərxoşam, yarım gətir,
Bir qədəh çün dərkəşəm, yarım gətir.
Neylərəm mən sənsizin canü cahan,
Həsbətən lillah sana ranım gətir.

Fitnədir eynin, üzün şəmsü qəmər,
Fitneyi-dövrü qəmərsən bəs məgər?

Surətin həqdir, budur həqdən xəbər,
Söyləyən həqdir, vəli, adı bəşər.

Ş ol qaşı çacı büti-məhvəş gəlir,
Kirpik oxundan dolu tərkəş gəlir.
Həq meyindən gözləri sərxoş gəlir,
Kirpiyi, qaşı hesabı şeş gəlir.

Ey saçın hər tarına min can əsir,
Surətin yektavü adın binəzir.
Surətin yazusu reyhan, həq dəbir,
Həm səmiü bibədəlsən, həm bəsir.

Yeddiidir, dörd yeddiidən bir yeddiidir,
Yüz igirmi dörd yenə üç yeddiidir.
Evi bir, bacası yeddi, bəbi üç,
Əhli beyt ilə özü on yeddiidir.

Kafi nun mənidə külli-mənidür,
Yəni kafü nun sədəfdür, məni dür.
Məhşərin suru çalındı, yatma, dur,
Gör ki, nə sövdadasan, halın nədür?

Gəl mənə bir söylə kim, iman nədir?
Bu namazü rövzəvü fərman nədir?
Bir kişi kim qəlblə-mövti, bilmədi,
Ol nə bilsin can ilə canan nədir?

Cənnətin vərdi üzün gülzarıdır,
Şəmi-vəhdətdir üzün, gül narıdır.
Ay ilə günəş üzün ənvarıdır,
Leylətül-əsra saçın əsrarıdır.

Hər nə yerdə, göydə var, adəmdə var,
Hər nə ayda, ildə var, adəmdə var.
Hər nə əldə, üzdə var, qəddəmdə var.
Həq sözün fəhm etməyən adəm də var.

Həq təala adəm oğlu özüdür,
Otuz iki həq kəlami sözüdür.
Cümlə aləm bil ki, allah özüdür,
Adəm ol candır ki, günəş üzüdür.

Arizi yarın cinan bostanıdır,
Ol qədi tuba, saçı reyhanıdır.
Kuyi cənnət, əhli-dil rizvanıdır.
Bəs rəqib bu ortanın şeytanıdır.

Adəm oldur ki, cahanın canıdır,
Adəmə yol bulmayanlar fanidir.
Adəmin vəchində sırrı-kainat,
Oxugil ki, qibleyi-rəhmanıdır.

Saf içən hər dəm səfa hasil qılır,
Dürd içən dərdə dəva hasil qılır.
Kim ki, yarı-bivəfa hasil qılır,
Canına yüz min bəla hasil qılır.

Məzhəri-sidqü səfa sinəndədir,
Məxzəni-mehrü vəfa sinəndədir.
Xəstə könlümə şəfa sinəndədir,
Hər nə dərd olsa, dəva sinəndədir.

Ey sənəm, eynin xumarı fitnədir,
Kirpiyin qaşınla varı fitnədir.
Zülfə-ənbər müşkbarı fitnədir,

Cəd zülfində şumari fitnədir.

Sureyi-nuri-düxandır zülfı-yar,
Yəni küfr ilə imandır zülfı-yar.
Nə əcəb gənci-nihadır zülfı-yar,
Aşiqə elmi-bəyandır zülfı-yar.

Dilbərin xətti güli xəndanidir,
Şol mütərra sünbüli reyhanidir.
Can əgər təndən rəvan ola nə qəm
Əhdi-eşqin canı çün cananidir.

Dust Leylivü könül Məcnundur.
Fitnəli qaşına can məftundur.
Yar vəslin almayan can nəqdinə,
Eşq bazarında key, məğ bundur.

Çün cəmalın məhşərin gülzaridir.
Hovzü kövsər bəs dodağın yarıdır.
Hər kim olsa vəsli-hüsнündən cüda,
Ona firqət bəs cəhənnəm naridir.

Pərdə çəkmiş ara yerdə pərdədar.
Pərdə içindən bəri bax gör nə var.
Adəmi gör, adəmi bil, adəmi.
Adəmin əsrarını bilməz dəvar.

Sivü du dəndən çü dürri-abidar,
Ləblərin abında heyvan suyu var.
Xızrını zində qılıbdır bu nigar,
Könlümüz çün susadı ləbdən suvar.

Fəsli-həqdir vaqifi-əsrarımız,

Fəzli həqdəndir qamu ənvarımız.
Fəzli-həq göstərmış idi karımız.
Fəzli-həqdir, fəzli-həq memarımız.

Favü zadü lamə düşdü könlümüz,
Kəbəvü ehramə düşdü könlümüz.
Eşqi-biəncamə düşdü könlümüz,
"Cavidani-namə" düşdü könlümüz.

Favü zadü lamə düşdü könlümüz,
Gördü eyni camə düşdü könlümüz.
Sünbülün tək damə düşdü könlümüz,
Arizuyi-xamə düşdü könlümüz.

Favü zadü lamə düşdü könlümüz,
Nərgisi tək camə düşdü könlümüz,
Sünbülündən şamə düşdü könlümüz,
Danə gördü, damə düşdü könlümüz.

Bir əcaib şahə düşdü könlümüz,
Üzü bədrü mahə düşdü könlümüz,
"Qül kəfi billahə" düşdü könlümüz,
Məzhəri-allahə düşdü könlümüz.

Nagəhan bir şahə düşdü könlümüz,
Üzü bədrü mahə düşdü könlümüz,
Taki Fəzlullahə düşdü könlümüz,
Uş həqiqi rahə düşdü könlümüz.

Pərdə üzündən götürdü mahimiz,
Həqdən oldu, həqqə doğru rahimiz,
Surətü mənidə həqdir şahimiz,
Dinlə laila-illəllahimiz.

Ey camalın surəti-rəhmanımız,
Ey dodağın çeşmeyi-heyvanımız,
Qaşlarındır razi-sübhanəlləzi,
Ey vüsalın şərbəti imanımız.

Məğribü məşriqdən oldu seylimiz,
Yeddi ulduz, on iki bürc əslimiz,
Bistü həştü sıvı düdür nəslimiz,
Fəzli-həqiqdən oldu babü fəslimiz.

Sənsiz, ey can, könlüm aram eyləməz,
Can yanar, səbr, ey dilarəm, eyləməz.
Ləlini dövlət mana ram eyləməz,
Neyçün, ey sərvi-güləndam, eyləməz.

Üç yüz altmış gündürür dövrənimiz,
Altı gəz altmış olur ey canımız,
Şeş cəhətdən baxıcaq hər vəch ilə,
Görünür bu məfsəli-insanımız.

Yeddi göz yeddi olur hər yeddimiz,
İstiva keçdik səkkizdir yeddimiz,
Gər kəlamüllaha eylərsən nəzər,
Əlli olur hərfi nüktə yedimiz.

Gəl rızasın istə həqqin hər nəfəs,
Çünki, həqdir yar iki aləmdə bəs.
Dünya məhmildir, anın dövrü cərəs,
Uçacaq can quşu, boş qalır qəfəs.

İndəhü elmül-kitab, ol mah imiş,
Qül kəfi billah Fəzlullah imiş.

Qibləsi aşıqlərin ol şah imiş,
Səcdədən başın çəkən gümrah imiş.

Qaşların kim, qayət əla tağ imiş,
Ruh anın meracına müştaq imiş,
Surətin kim, məzhəri-xəllaq imiş,
Kəbeyi-can qibleyi-üşşaq imiş.

Aşıqin adı nədən abdal imiş,
Anda kim, hərfi həmişə dal imiş,
Hərfi dal olmuş, vücudun tanımış,
Kim ki, bildi nəfsini abdal imiş.

Surətin tahavü həm yasin imiş,
İki qaşın sureyi-ta sin imiş.
Tur imiş üzün, dışın vəs-sin imiş,
Həq dedi arif səni ol çin imiş.

Arizin, zülfün sabahü şam imiş,
Xoş ləyalü qutlu bir əyyam imiş.
Bilhüvəl Qurani üzün nam imiş,
Həqqi tanı favü zadü lam imiş.

Həq təalanın kitabı Tur imiş,
Cümlə əşyada gözün mənzur imiş,
Həqqi bilən aləmə məşhur imiş,
Həqq ilə beyti anın məmur imiş.

Adəmin vəchi kəlamüllah imiş,
Surətin lövhi sifatüllah imiş,
Ləblərin cami məsihüllah imiş,
Xilqətin təvili Fəzlüllah imiş.

Çünki, Səlman oğlu usta var imiş,
Hasili güldən cahanda xar imiş,
Həqqə yarəm der, vəli əgyar imiş,
O yalançıdan xudaizar imiş.

Çün üzündən cümlə əşya oldu faş,
Bəşrəna tüccar qəd cahəl məaş.
Axirət bazarıdır yoxdur savaş,
Həq kərimdir alana verir bəlaş.

Əhli-irfanın məqami Qaf imiş,
Arifi-rəbb, arifi-erəf imiş,
Bilməyən ol qafi sözü laf imiş,
Özünü bilən kişi sərraf imiş.

Ey üzün ol lövh kim, məhfuz imiş,
Hər zaman bu növ ilə məlfuz imiş,
Ənbiya bir nöqtədən məhsuz imiş,
Bu xəbər iblisdən məhfuz imiş.

Cümlə həqdir hər nə kim, mövcud imiş,
Həqqə sacid, həqqü həq məscud imiş,
Çün iki aləmdə bir məbud imiş,
Səcdədən başın çəkən mərdud imiş.

Çünki həm əvvəl, həm axır yar imiş,
Küfrü din mənidə bir bazar imiş,
Eşqə sufinin işi inkar imiş,
Xırqəsi büt, səbhəsi zünnar imiş.

Dilbərin ləlində əşya əsrimiş,
Sünbülün leylində əsra əsrimiş.
Nərgisin dövrünə sevdə əsrimiş,

Gözlərin ayıqmıdır, ya əsrimiş?

Sən üzü mahi-tamami buldum uş,
Cənnəti-darüssəlami buldum uş,
Çəkmədən yolda bəriyyə zəhmətin,
Kəbəyi-beytülhərami buldum uş,

Aləmi üzün gülüstan eyləmiş,
Bülbülü sərməstü heyran eyləmiş,
Ənbəri zülfün pərişan eyləmiş,
Mahını əbrində pünhan eyləmiş.

Eşq ilə məşuqü aşiq bir imiş,
Həm əmən, həm əmzirən, həm şir imiş,
Surətin müşhəf, sözü təfsir imiş,
Büləcəb qüdrət, əcəb təqdir imiş.

Kün-fəkanın çünki əslİ zat imiş,
Cümlə əşya vəhdətə ayat imiş,
Kim ki, heyvan oldu, adı at imiş,
Oynadı atı, vəli, şəhmat imiş.

Gər həqi görmək dilərsən biqələt,
Üştə gör, fi-surəti-şabi qətət.
Həqdən oldu ümməti-Əhməd vəsət,
Vəchinin lovhindədir sivü du xət.

Çün əzəldən qüdrət əli biqələt,
Üzünə nəqş eylədi sivü du xətt.
İsmi-əzəm cameyi-zati-süfət,
Bəllidir fi-surəti-şabi-qətət.

Eşq imiş simurğ ü aşiq kuhi-Qaf,

Eşqə sığ maz lafū eşq olmaz gəzaf.
Hər kim istər Kəbəyi qılmaq təvaf,
Həm içi safi gərək, həm daşı saf.

Həq təalanın kəlamı bixilaf,
Üştə vəchində göründü şinü qaf.
Qafü mimü reydən anı qıl şekaf,
Anı çü buldun sana olur kefaf.

Arif olan cahilə eylər məaf,
Əhli-razin səminə qılmaz kəzaf.
Hər kim olmaz buteyi-eşqində saf,
Qəlbi ğəşdir, qəlbi ğəşdir bixilaf.

Cənnətin xəmri ləbin eynində saf,
Vəchinə əhli-sücad eylər təvaf,
Zərqü təzvir oldu mənidə xilaf,
Möminə həq dən irişdi latəxaf.

Ey həqə müştaq olan, uş səndə həq,
Əbcədi unutma, yanılma səbəq,
Ey kitabından üzün gül bir vərəq
Pərdə rəf olduvü açıldı təbəq.

Fəzli-həq dən çün hidayət buldu həq,
Surətin təfsirini verdi səbəq,
Latəhərrük ayəti ndən bir vərəq,
Oxuyanlar istivasın qıldı şəqq.

Gəl ki, qəmdən canımı yaxdı fəraq,
Razimi naməhrəmə çaxdı fəraq,
Boynuma həsrət ipin taxdı fəraq,
Canımı gör kim, nə xoş yaxdı fəraq.

Çün zümürrüd qıldı eynimi əqiq,
Mubəmu eylər könül fikri-dəqiq,
Dil şinavər oldu dər bəhri-əmiq,
Dür gətirdi, gəl, xəridar ol, rəfiq.

Ey rüxün eşqində sərgərdan fələk,
Üzünə qarşu súcud eylər mələk.
Hüsн içində fərdi-yektaşən, nə şək,
Hər kişinin nəqdini çaxar məhək.

Ey günəş, nuri-təcəlladır üzün,
Surətin filcümlə, mənadır üzün,
Surəti bicunu mövladir üzün,
Əbcəd ilə mim əlif badır üzün.

Ey xətin Xızr, abi-heyvandır sözün,
Söylə, ey can, söylə kim, candır sözün!
Surətin ərş ilə rəhmandır sözün,
Ey sözü həq, cümlə Qurandır sözün.

Həşrү nəşrin afitabidir üzün,
Saətin yovmül-hesabidir üzün,
Cənnətin şəmü şərabidir üzün,
Rövzənin hüsnül-məabidir üzün.

Həqq əyan oldu, gəlin, həqqi görün!
Həqqi batildən seçin, fərqi görün!
Bədrimin üzündəki şəqqi görün!
Aləmə sığmaz ənəl həqqi görün!

Həqq əyan olduvü getdi şirkü şək.
Vahidin yoxdur şəriki, müştərək.

Çox zaman keçdiyü çox gəzdi fələk.
Səndə gördü mədəni-hüsni-nəmək.

Şəmi-tovhidi-hidayətdir üzün.
Surəti-həqđən kinayətdir üzün.
Bibidayət, binəhayətdir üzün,
Həm nəhayət, həm bidayətdir üzün.

Surəti-həqđən işarətdir üzün,
Əhli-tovhidə bəşarətdir üzün,
Həccü ehramü ziyanətdir üzün,
Cümlə əşyadan ibarətdir üzün.

Aşıqə iman ilə dindir üzün.
Bir adı bütxaneyi-Çindir üzün.
Əbcədü tahavü yasındır üzün,
Ərşü kürsi Turisinindir üzün.

Aşıqin beytülhəramidir üzün,
Arifin Darüssəlamidir üzün,
Əhli-imanın imamidir üzün,
Dünyəvi üqba tamamidir üzün.

Eşqin əhli bisərü saman gərək,
Dostu üçün zarü sərgərdan gərək.
Hər kimə kim, mülki-cavidan gərək,
Fitnə qaşın yayına qurban gərək.

Fəzli-həqqin "Cavidanidir" üzün,
Aləmin doğru nişanıdır üzün.
Əhli-erafə məanidir üzün,
Bütpərəstin şami-xanidir üzün

Qibleyi-ərbabi-taətdir üzün.
Nüsxeyi-işrət, saətdir üzün,
Sanei-süni-sənaətdir üzün,
Gör necə yovmi-şəfaətdir üzün.

Məhşərin xurşidü mahidir üzün.
Hər nə kim, vardır kəmahidir üzün,
Surəti-həqqin güvahidir üzün,
Sivü dü nitqi-ilahidir üzün

Məzhəri-əsmayı-küll oldu üzün,
Həqqə varmaq doğru yol oldu üzün.
Hadiyi-cümlə rəsul oldu üzün,
Şağərü saqiyü mil oldu üzün.

Dörd gərək, dörd dörd gərək, bir dörd gərək,
Yeddisi xətt istiva, üç dörd gərək,
Seyyidi çoxlar söyər dəhri deyib,
Kəndüzün bilənlərə beş dörd gərək.

Ayəti-səbülməsanidir üzün,
Otuz ikinin nişanidir üzün,
Bağ ü cənnət ərgəvanidir üzün,
Mehrü mahın ərməğ anidir üzün.

Ayəti-səbülməsanidir üzün,
Dörd kitabı-asimanidir üzün,
Müşhəfi-həqqin bəyanidir üzün,
Rövzəyi-xüldün nişanidir üzün.

Gövhəri-bəhri-hədayiqdir üzün,
Badeyi-nüqli-sədayiqdir üzün,
Gör necə incə dəqayiqdir üzün,

Qibleyi-külli-xəlayiqdir üzün.

Yeddi yerdə otuz ikidir üzün,
İgirmi səkkiz göstərər iki gözün.
Qamətin səksən səkkiz edər bəyan,
Yetmiş iki bildirər nitqü sözün.

Söylə, ey ziba ki, zibadır sözün,
Ərşü ərrəhmanü təhadir sözün,
Gəl ki, əsmavü müsəmmadır sözün,
Nəfxeyi-nitqi-Məsihadır sözün.

Tutiyi-canə şəkərdir sözlərin,
Söylə, ey bülbül ki, tərdir sözlərin.
Gəl, nisar eylə ki, dürdür sözlərin,
Ləlü yaqtü gəhərdir sözlərin.

Ey büti-şirin ki, şəkkərdir ləbin.
Şəhdilə qəndü mükərrədir ləbin,
Abi-Xızrū, cuyi-kövsərdir ləbin,
Ləl ilə yaqtü əhmərdir ləbin.

Bənzəmiş mahi-hilalə qaşların,
Başladı məkr ilə alə qaşların,
Aşıqə oldu həvalə qaşların,
Qəsd edər ki, canı ala qaşların.

Sehr ilə qurub kamanı qaşların,
Canımı qıldı nişanı qaşların,
Tökdü nahəq yerə qanı qaşların,
Yoxmudur, insafi, qanı qaşların?

Seyd edər səyyadi-candır gözlərin,

Fitneyi-axirzamandır gözlərin,
Bildilər kim, biamandır gözlərin,
Dilə gəlməz dilsitandır gözlərin.

Mənə ol dəm naz ilə baxdı gözün,
Hicr oduna canımı yaxdı gözün,
Adımı məlamətə taxdı gözün,
Razimi aləmlərə çaxdı gözün.

Tiz edər canıma xəncər kirpiyin,
Qıldı dil mülkun müsəxxər kirpiyin,
Hökm ilə xunrizü kafər kirpiyin,
Aləmi dutdu sərasər kirpiyin.

Bir xədəng atdılqda yarə, kirpiyin,
Min cigər dilər ki, yara kirpiyin.
Bağrıma çox vurdú yara kirpiyin,
Yaxındır kim, yara, yara, kirpiyin.

Aşıqın canına batar kirpiyin,
Sehr oxunu daim atar kirpiyin,
Ləşkəri-yəğ maçı tatar kirpiyin.
Aləmi bir heçə satar kirpiyin.

Can kimi sırrı nihadır ağ zının,
Varlığı dəxi güməndir ağ zının,
Abi-kövsər Xızrı candır ağ zının.
Nitqi dür kimi əyandır ağ zının.

Canıdır çün abi-heyvan ağ zının,
Zindəsidir cism ilə can ağ zının.
Nitqidir dərdimə dərman ağ zının,
Yeri var canımda pünhan ağ zının.

Nafeyi-çinü Xətadir bənlərin,
Daneyi-dami-bəladır bənlərin,
Məcməri-şəmi-səfadır bənlərin,
Mülki-Ruma padişadır bənlərin.

Mışki-tərdən danələr can bənlərin,
Rövşən etdi ənbərəfşan bənlərin,
Qıldı Hindüstani nalan bənlərin,
Oldu Rum elinə sultan bənlərin.

Oldu çün abi-müelləq qəbqəbin,
Kuyi-simindürür əlhəq qəbqəbin,
Sibi-cənnətdir mühəqqəq qəbqəbin.
Badeyi-paki-mürəvvəq qəbqəbin.

Sərvəra, sərvi-rəvandır qamətin,
Aşıqə ruhi-rəvandır qamətin,
Ərəri-bağ i-cinandır qamətin,
Şaxi-tubadan nişandır qamətin.

Tən edər qənd ilə bala ləblərin,
Rəng verir yaqtü lələ ləblərin,
İrməsin hərgiz zəvalə ləblərin,
Mərhəm oldu xəttü xalə ləblərin.

Gövhəri-dürri-məani dişlərin,
Seyr edər ol laməkani dişlərin,
Gördü çün kim, binişani dişlərin,
Otuz iki gizli kani dişlərin.

Riştəyə gövhərdir, ey can, dişlərin,
Dürri-yetimdir firavan dişlərin,

Ləl ilə mərcandır, ey can, dişlərin.
Qılsa mən dərvişə ehsan dişlərin.

Mürdəyə canlar nisar eylər dilin,
Kafü nundan yoxu var eylər dilin,
Bülbülü aşiqi-zar eylər dilin
Kim, ənəlhəqdə qərar eylər dilin.

Pərdə görüldü üzündən dilbərin,
Üzü göründü üzündən dilbərin,
Gənc zahir oldu, ey gənc istəyən,
Adəmü Həvva üzündən dilbərin.

Taliba, əvvəl qədəm üç dörd gərək,
Dördü dörddür, dördünə üç dörd gərək,
Əqrə əl Quran əla hərfi ki var,
Yar üzündə dəxi səksən dörd gərək.

Dideyi-ürfanı aç bidar isən,
Eşq camın nuş qıl huşyar isən,
Olma qafil talibi-didar isən,
Sərdən əl yu sərvəri-sərdar isən.

Usandım mülkü malından cahanın,
Mana zövqü gərəkməz bu cahanın,
Necə nuş eyləyim dövran əlindən,
Həlahil zəhri axır bu zamanın.

Vəzzühanın aftabidir üzün,
Cameül-hüsün kitabidir üzün,
Məhşərin yovmül-hesabidir üzün,
Cənnətin şəmü şərabidir üzün.

Vəzzühanın afitabidir üzün,
Dilbərin vəchi-kitabidir üzün,
Xəymeyi-miadi-canın eylə bil,
İşbu mənidən tənabidir üzün.

İsmi-əzəm bilməyən insan degil,
Əhsəni-təqvim ilə ehsan degil,
Sanma kim arif olubdur həqq ilə,
Həqqi bilməz, bəs nədən heyvan degil?

Ol bilir həqqi ki, yalançı degil,
Hər ki, yalan söylər, ol naci degil,
Həccə doğru varmayan hacı degil,
Doğru söz doğrulara acı degil.

Ey camalın bibədəl, hüsнün cəmil,
Cümlənin məqsudu sənsən eylə bil,
Ey boyun Tuba, dodağıñ səlsəbil,
Hüsнünə canlar fəda, aləm səbil.

Ey üzündən hyrü qılman münfəil,
Ey qaşından mahi-taban münfəil,
Ey ləbindən abi-heyvan münfəil,
Ey xətindən vərdü reyhan münfəil.

Ey behiştən tazə gəlmış tazə gül,
Hövzi-kövsər rövşən ilə tazə gül.
Hüsнünə, ey şahi-aləm, cümlə qul,
Kimdürür deyən səni kim, həq degül?

Pərdəsiz məbudini gör, abid ol,
Olma şeytan, gəl türabə sacid ol!
Cənnəti baqı, nəimi-xalid ol,

Keç ikilikdən, əlif tək vahid ol!

Mən otuz iki hürufəm ləmyəzəl,
Yoxdur ortağım, nə mislim, nə bədəl,
Çün əbəddir axırim əvvəl, əzəl,
Əvvəlü axır mənəm izzəvə cəl.

Çünki sənsən hər nə kim var, ey könül,
Kimdən umarsan əta, var, ey könül,
Çün yetərsən sən sənə yar, ey könül,
Yarını bil, olma əğyar, ey könül.

Höccətullah oldu nitqin, natiq ol!
Həqqə ixləs eylə, həqqə sadiq ol!
Gər liqa həqdən umarsan, aşiq ol,
Xalıqın ləfzin gör, andan xalıq ol!

Həqq sevər xubivü həqdən həqqi bil,
Sureyi-vətturi tanı, rəqqi bil!
Gör bu bədrin istivasın, şəqqi bil,
Narə salma sən ani, uçmağı bil.

Raziqi-ərzaqımız mərəş degil,
Rizqi mərəşdən umarsan, xoş degil,
Kim ki, arıtmaz için biğəş degil,
İki üçü, kim dedi kim, şeş degil?

Eşqimin baqivü hüsnün layəzal,
Eşqə sığ maz çunu çəndü qeylü qal,
Ləmyəlid hüsnün, vələmyuləd camal,
Hüsnünə sübhanəhü cəllə-cəlal.

Qamətindən sərvü ərər münfəil,

Gül üzündən vərdi-əhmər münfəil.
Kakilindən müşkү ənbər mənfəil,
Ləblərindən şəhdü şəkkər münfəil.

Keç ikilikdən, əlif tək, vahid ol,
Həqqi gör adəmdə, həqqə saçid ol!
Gəl vəfanın bəhrinə dal, xalid ol,
Kəbəyi tanivü latə abid ol!

Gəl ki, sənsiz biqərar oldu könül,
Düşdü qəmdən sayru, zar oldu könül,
Dərdimə həmdəm nə yar oldu könül,
Gör nə zaye ruzigar oldu, könül!

Gözlərin sevdasınə düşdü könül,
Fitnənin qovğasınə düşdü könül,
Altı dördün tasınə düşdü könül,
Vəhdətin dəryasınə düşdü könül.

Bir əcaib dilbərə düşdü könül,
Bir əli yetməz yerə düşdü könül,
Bir məhi-nikəxtərə düşdü könül,
Bir büti-siminbərə düşdü könül.

Həqqə doğru baxü həqqi doğru bil,
Doğruqövl ol, doğrufel ol, doğrudil.
Çün buyurdu əscidü rəbbül-cəlil,
Əscidü etməzmi insana dəlil?

Ol cəmalın afitabi-layəzal,
Ey dodağın çeşmeyi-abi-zülal,
Barəkəllah, ey həbibə-xoşxisal,
Yoluna canım fəda, qanım həlal.

Bil ki, kəl ənam ola bəlhüm əzəl,
Hüsnünə hər kim ki, mən layəstədəl,
Çün üzündə cümlə əşya mötədəl,
Əvvəlü axirdə sənsən ləmyəzəl.

Kim ki, bildi adəmi insandır ol,
Bilməyən anı yəqin şeytandır ol,
Səcdədən çəkdi başın-divi-rəcim,
Eylə sandı qeyri-ərrəhmandır ol.

Üzünü həqdən çevirmə, həqqi bil,
Sureyi-vətturi tanı, rəqqi bil,
Müstafanın barmağında şəqqi bil,
Səlsəbil oldu dodağın zövqi bil.

Bivəfa dünyadan usandı könül,
Yox dedi, dünyayı yox sandı könül,
Düşdü eşqin oduna yandı könül,
Vəhdətin qəndabinə qandı könül.

Adımı həqdən Nəsimi yazərəm
Bil bu mənidən nə siməm, ya zərəm,
Həm büti-uşadıcı, həm Azərəm,
Həm hidayət eylərəm, həm azərəm.

Oldum İsrafilü həm sur olmuşam,
Gör ənəlhəqdən Mənsur olmuşam.
Səlsəbiləm, cənnətü hur olmuşam,
Gəncə viran, eşqə məmur olmuşam.

Ey cahan eşq əhlinə sənsiz həram,
Hər dəm olsun üzünə yüz min səlam!

Surətin müşhəfdir, ey tubixuram,
Kirpigin, qasınlı zülfündür kəlam.

Ey camalın məzhəri-zati-qədim,
Surətin allahü rəhmanür-rəhim,
Hüsniňə cümlə məlaik, insü cin
Səcdə qıldı, qeyr şeytanır-rəcim.

Pərdə üzündən götürdü həq təmam,
Gəl həqin didarını gör, vəssəlam.
Çıxdı ərşüllah, xətm oldu kəlam,
Gəncini faş eylədi beytülhəram.

Mən əzəldən məstü sərxoş gəlmışəm,
Xızra su, Musayə atəş gəlmışəm,
Lövhi-məhfuzəm, münəqqəş gəlmışəm,
Çarü pəncü həft ilə şeş gəlmışəm.

Mən vücudi-mütləqəm, mütləq derəm,
Həq tanıqdır, həq bilir kim, həq derəm,
Küntə-kənzin sırrini müğləq dərəm,
Eylədi barmağ ilə ay şəq derəm.

Mən əzəldən eşq ilə pir olmuşam,
Gah iki anınlı, gəh bir olmuşam,
Əhsəni-surətdə təxmir olmuşam,
Qadirəm hər əmrə, təqdir olmuşam.

Bulmuşam həqqi, ənəlhəq söylərəm,
Həq mənəm, həq məndədir, həq söylərəm.
Gör bu əsrarı nə müğləq söylərəm,
Sadiqəm qövlümdə, səddəq söylərəm.

Çün əzəldən ta əbəd baqi mənəm,
Kün-fəkanın xəlqü xəllaqi mənəm,
Vəhdətin bəzmində çün saqi mənəm.
Ənfüsün ayatü afaqi mənəm.

Rövzeyi-rizvan üzündür, vəssəlam,
Surəti-rəhman üzündür, vəssəlam,
Ərşि-häq, ey can, üzündür, vəssəlam,
Lövh ilə Quran üzündür, vəssəlam!

Səcdə əmrin tutmayan şeytani-şum,
Həq yaratmış ani min narəssəmum,
Gəlmədi şeytanə çün həqdən ülüm
Ol cəhulin adıdır həqdən zilum.

Surətin nəqşində heyran olmuşam.
Vəslinə ulaşalı can olmuşam,
Əqlə siğmaz gənci-pünhan olmuşam,
Laməkan təxtində sultan olmuşam.

Fəzli-həqdən mən hidayət bulmuşam,
Surətin nəqşini ayət bulmuşam,
Mərtəbə aləmdə qayət bulmuşam,
Ol səbəbdən mən vilayət bulmuşam.

Lövh ilə Quran üzündür, vəssəlam,
Həq təaladan gələn sənsən kəlam,
Surətin dövründə hüsн oldu tamam,
Ey saçın taha, üzün beytülhəram,

Gördüm ol ayıbü bayram eylədim,
Ol ləbi mey, gözləri cam eylədim,
Həccə vardım, əzmi-ehram eylədim,

Favü zadü lami həq nam eylədim.

Laməkanın təxtinə sultan mənəm,
Küntə-kənzin sirrinə bürhan mənəm,
Həmdəmi-İsavü həm İmrən mənəm,
Cənnətü baqivü həm rizvan mənəm,

Məstəm ol meydən ki, məxmur olmazam,
Həqdən ayruq ta əbəd dur olmazam,
Çün mən ol sağəm ki, rəncur olmazam,
Qəm degil gər divə məşhur olmazam.

Müşhəfin hərfivü övraqı mənəm,
Küllə şeyin halikə, baqi mənəm,
Mey mənəm, sağər mənəm, saqi mənəm,
Aləmin səmmivü tiryaki mənəm.

Vəchimi allaha təslim etmişəm,
Surəti-rəhmanə təzim etmişəm,
Nitqimi əşyadə təqsim etmişəm,
Gör bu əsrarı nə təfhim etmişəm.

Vəhdətin şəhrində seyran eylərəm,
Mən səni cismində heyran eylərəm,
Gəncimi adəmdə pünhan eylərəm,
Adəmi həm həq, həm insan eylərəm.

Hər nəyə kim baxıram, həq baxıram,
Baxışım həqdir, ənəlhəq baxıram,
Mütləq oldu, həqqi-mütləq baxıram,
Bigüman həqqəm, mühəqqəq baxıram.

Elm içində bəhri-payan olmuşam,

Laməkan gəncinə viran olmuşam,
Eşq içində gör nə heyran olmuşam,
Cism içində sərbəsər can olmuşam.

Dilbərin yolunda canı tərk edəm,
Can nədir, iki cahanı tərk edəm,
Can kimi şirinsən, ey şirindəhan,
Mən necə şirin dəhanı tərk edəm?

Nagəhan bustana girdim sübhədən,
Lalənin əlində gördüm cami-Cəm,
Susən eşitdim ki, aydır dəmbədəm,
Dəm bu dəmdir, dəm budəmdir, dəm bu dəm.

Nari-eşqin şöləsindən yanmışam.
Cigərim qanı ilə boyanmışam,
Xandasan ey fəsli-zülərş-i-əzim,
Mən fəraqından zi-can usanmışam.

Həqqə səndən qoyma kim, dad eyləyəm,
Qa əbəd səndən həqqi yad eyləyəm,
Səyini heç, umunu bad eyləyəm,
Qəmdə yanın düşməni şad eylərəm.

Üzünə cabbari-aləmdən səlam,
Olmasan, ey bədrsima, layənam,
Çün camalın nəssidir, eyni-kəlam,
Məzhəri-allahü əkbərsən tamam.

Mənzili-Məhmud imiş ali məqam,
Ol məqamı istə həqdən, vəssəlam,
Gərçi adıdır qəmər ayın müdam,
Dolmayınca olmadı bədr tamam.

Çün yazılıdı vəchin üzrə bavü lam,
Adəmi-xaki durar kövneynə cam,
Sivü dü nitqi-ilahidir kəlam,
Kim ki, bildi nitq, həqq oldu təmam.

Fəzli-bismillahir-rəhmanir-rəhim,
Surətin lövhində yazmışdır qədim,
Həqqi-mütləq sənsən, ey Fəzli-əzim,
Ey üzü cənnatü firdövsi-nəim.

Var üzündə bistü yek hərfi-qədim,
Çün üzün oldu siratül-müstəqim,
Əbcədü taha üzün ərşि-əzim,
Surətin lövhündə həq oldu müqim.

Gözlərin əsrarını faş eylərəm,
Gör nə meydən içərəm, aş eylərəm,
Görməyən həqqi adın daş eylərəm,
Arifə təhsinü şabaş eylərəm.

Yara hər saat salam olsun, salam,
İşrətü eyşi müdam olsun, müdam,
Yarsız söhbət həram olsun, həram,
Yarə bu məna tamam olsun, tamam.

Olmadı çün həqqə iqrarın bütün,
Oldu anlardan məgər layovqünün,
Bilmədin çün həqdə vavü mimü nun
Tənciyə varsa gərəksə tünbətün.

Ey özündən bixəbər qafil, oyan!
Həqdən olma yadü həm batıl, oyan!

Olma fani aləmə mail, oyan!
Mərifətdən nəsnə qıl hasil, oyan!

Ey dolu səndən cahan, səndə cahan,
Həm cahanın eynisən, həm cismü can.
Qaşların hərfində oldu kün-fəkan,
Səndən oldu hər nə kim, oldu əyan.

Ey üzün bağında sünbül laləçin,
Arizin güldür, saçındır müşki-Çin,
Ey özün doğru, hadisin cümlə çin,
Düşdü ənbərçin saçından müşkə çin.

Pərdədən mahi tamam oldu əyan,
Qibləvü beytülhəram oldu əyan.
Sufiyə mey ver ki, cam oldu əyan,
Zehd imiş sevdiyi-xam oldu əyan.

Canımı yandırdı şövqin-qandasən?
Bundasan, mənidə, gərçi andasan,
Ey qəmərzüzlü, məhi-tabandasan,
Gəl ki, şəksiz baqiyü payandasan.

Məğribü məşriqdə həqdir söyləyən,
Qanı bir aşiq bu gün həq istəyən?
Həqq əyan olduvü həqqi görməyən,
Oldu şeytan adəmi həq bilməyən,

Həq təcəlli eylədi Musa üçün,
Həm Əristalisü Busina üçün
Ey könül, sən huri-məhsima üçün,
Səcdə qıl, şol qamətü şol bala üçün

Həq təala pərdəsiz oldu əyan,
Sur uruldu suri-İsrafil oyan,
Ey üzün həqdən otuz iki nişan,
Müshəfin əsrarını qıldı əyan.

Gər səni sən tanımişsan bigüman,
Səndədir həq, sən də gör həqqi əyan,
Ruhi-qüdsün nəfxəsindən yəni can,
Cavidan ol, heyyü heyyi-cavidan.

Gər sən istərsən həqi bilmək yəqin,
Gəl Nəsimindən apargil rəh bədin,
Təvil eylə ayəti-Turü sənin,
Gər olam dersən min əshabül-yəqin.

Müddəti-hicrində oldum pir mən,
Bulmadım heç növ ilə tədbir mən,
Ey gözüm nuri, sən olsan bir mən,
Eyləsəm əhvalımı təqrir mən.

Həmdlillah, yarımin gördüm üzün,
Dilruba dildarımın gördüm üzün,
Türrəsi tərrarımın gördüm üzün,
Gözləri məkkarımın gördüm üzün.

Həşri-məqsudi-xəlayiq ya əmin,
Fəzli-həqdir rəhmətən-lilaləmin,
Fəzləhü vəlqüvvəti-həblülmətin.
Yötiyə min yəşa ələl-yovməddin.

Çünki həqqi görmüşəm eynül-yəqin.
Olmuşam elm ilə həm elmül-yəqin.
Həqq ilə çün vasil oldum mən yəqin,

Tanıdım, bildim səni həqqül yəqin.

Əlləməl-əsma ibarətdir nədən?
Sureyi-taha işarətdir nədən?
Adəmi-xaki kinayətdir nədən?
Lövhi-məhfuzi bəşarətdir nədən?

Ey günəş, mən bundayam, sən andasan,
Taqətim sənsiz kəsildi qandasan?
Ş ol günəş rüxsarə, ey məh, bəndəsən,
Sən ana ta bəndəsən, tabəndəsən.

Həqdən agah ol ki, həqdir cavidan,
Həq buyurdu min əleyha küllə fan,
Qoy cəhanı, gəl ki, fanidir cahan,
Gör necə hər gün keçər bu karivan.

Çox xəlayiq gəldivü keçdi zaman,
Dedilər ki, bir söz vardır nihan.
Gəldi Fəzlullah imami qeybdən
Küntə kənzin sırrini qıldı əyan.

Həq götürdü pərdəyi, oldu əyan,
Surinə oldu dəm İsrafil, oyan.
Ey boyun həqdən otuz iki nişan,
Müşhəfin əsrarını qıldım bəyan.

Gər dilərsən xalıqi etmək əyan,
Hərfi sözsüz necə eylərsən bəyan.
Hərfdən özgə xalıqə yoxdur nişan,
Gər tapıbsan, gəl, bəyan eylə rəvan.

Fəzli-həqdir cümlə əşya yaradan,

Bilmədi şeytan qaçdı aradan,
Qılmaz idi adəmə səcdə nədən,
Adəm idi leyk çün sahib bədən.

Necə kim, ögüt verirəm dilə mən
Kim, cəhanı yordan özgə diləmən,
Gər dilim, yar, qeyrinə meyl eyləsə,
Öz dilim ilə dilimni diləmən.

Ey könül, hər yanə pərvaz eyləmə,
Çün kəbutər tömeyi, baz eyləmə,
Kimsənin sırrını kimsə saxlamaz,
Dəyməyi sən məhrəmi-raz eyləmə.

Həqqi batıl sanma, həq yoxdur demə,
Rəbb mənəm, rəbbül fələq yoxdur demə.
Yazıcı yazü vərəq yoxdur demə,
Şəmi yandırma, ğəsəq yoxdur demə.

Qandadır yar, ey könül, yar istəmə,
Çün vəfa yoxdur, vəfadər istəmə,
Dünyada kim der vəfa var, istəmə,
Çün vəfəsi yox, vəfəvar istəmə.

Can fəda, canlar fəda ənfasına,
Səcdə qıl çün kim, demiş balasına,
Düşdü aləm nəfsinin qovğasına,
Cahil irməz zülfünүn yektasına.

Qaşü kirpik yeddi oldu saç ilə,
Həq kitabı uş bu babdan açıla,
Çünki bu sırr kəşf oluban saçılı,
Məğ bun ola ol bu təhlu xać ilə.

Oldu çün dövlət müyəssər başına,
Yaraşır zərrin külahlər başına,
Dövləti-həq endi əfsər başına,
Həm fəda min tacı-qeyşər başına.

Mərifət kəsb etmədin sən fanisən,
Bir-iki gün dünyanın mehmanisən,
Həqqi bilsən aləmin sultanisən.
Bilməsən xud div ilə şeytanisən.

Munca huvü hayü munca hayü hu
Üç arıq oğlaq imiş içi quru,
Gərçi oldu bəxmişin adı ulu,
Bağrımı qıldı bu bəxşış yaralu.

Aşıqindir yerü göy, şəms ilə mah,
Həq desəm gər hüsnünə, olmaz günah,
Sırrini səndə nihan etdi ilah,
Kəndüzün bil kim, olasan padışah.

Gər irəsən surətin mənisinə,
Biləsən surət nədir, mənisi nə,
Əhli-məni şışəsinə atma daş,
Heyf ola kim, şışeyi-məni sinə.

Əslini qoydum yapışdım fərinə,
Fikr qıldım mən Cəlilin süninə,
Bu vücudi-pakdan qıldım sual,
Bu sualın əslı sənsən, fəri nə?

Üç əlif bir eyn ilə yazdım belə,
Üç əlif bir eyn ilə gəlməz dilə.

Üç əlif bir eyn ilə gəlsə belə,
Müstəid arif gərək ani bilə.

Mən kəbutər görmədim kim, baz ola,
Hüsн içində dər-cəhan şəhbaz ola,
Sən təki kimdir cahanda bir dəxi,
Gəh kəbutər dər-cəhan, gəh baz ola.

Rəşk edər mahi-münəvvər alnına,
Müştəri can ilə, çakər alnına,
Şərh edib olmaz bərabər alnına,
Gər enə xurşidi-xavər alnına.

Bir xəyal etdim gümandır belinə,
Dedi kim, muyi-miyandır belinə,
Aşıqəm munca zamandır belinə,
Can dilərsən dərmiyandır belinə

Ey qəmər zülfün şəbində rusiyah,
Mehri-rüxsarin qatında tirə mah.
Keçməyən eşqində ömr oldu təbah,
Taətindən özgə taətlər günah.

Ey üzün ümmül-kitabü fatihə,
Qaşların vəhyü xitabü fatihə,
Saxlamış mahı niqabü fatihə,
Canfəza ləlin şərabü fatihə.

Canımın ləlin meyidir cam ilə,
Zülfü xalın danəsidir dam ilə,
Mən zamanı bulməzam əyyam ilə,
Vahidəm şol zati-biəncam ilə.

Düşmüşəm məstanə eynin alinə,
Can fəza gülgün yanağın ali nə.
Ey çəkən barmağı ayin alinə,
Oldu hüsnün fitnə Yasin alinə.

Səcdə eylər üzünə mehr ilə mah,
Mişki-Çin saçından oldu rusiyah,
Ərşı-rəhmandır üzün, həqdir güvah,
Xubluğ un Misrində sənsən padışah.

Fəzl rəbbi-zülcəlal oldu bizə,
Möhsünü hüsnü cəmal oldu bizə,
Atamız sahibkəmal oldu bizə,
Anamız südü həlal oldu bizə.

Məscidü meyxanə bir oldu bizə,
Div ilə şeytan əsir oldu bizə,
Qəm fərəh, tikən hərir oldu bizə.
Dilbərin eşqi əmir oldu bizə.

Verməmək dil dilbərin keysusinə,
Sığ maya aşıqlərin namusunə,
Sər fədadır fitneyi-cadusunə,
Can dəxi qurban kəman əbrusinə.

Yarını heç vəqfi-əğ yar eyləmə,
Div ilə ulaşma, bazar eyləmə!
Həqdən özgə sən sana yar eyləmə,
Əhsəni-təqvimə inkar eyləmə!

Ey saçın buyı Məsihanın dəmi,
Fitnəyə hüsnün buraxdı aləmi,
Küntə kənzin sirridir, eşqin qəmi,

Olmadı şeytan bu sırın məhrəmi.

Ey qəmər tələtli şəmsi-xavəri,
Rövzə üzündür, dodağın kövsəri,
Gər səni görsəydi duşunda pəri,
Oda salayıdı otuz iki pəri.

Ey qaşınla kirpigin, zülfün yedi,
Ol yedi kim, şeytan anı bilmədi.
Həq bu sirri Əhmədə kəşf eylədi,
Anın üçün adını ümmi dedi.

Həq siyam ayın bizə eyd eylədi,
Hər nə kim, həq eylədi, ceyd eylədi.
Kim ki, həqqi didü vadid eylədi,
Adını həq əhli-tovhid eylədi.

Həq dedi kim, yer yedivü göy yedi,
Laməkan təxtində gizlidir yedi.
Gizlü adəmdə əyan oldu yedi,
Dörd yedi bir gəz nədən oldu yedi?

Zülfü-ənbərsayə verdim könlümü,
Ləli-ruhəfzayə verdim könlümü,
Qaşı tək sevdayə verdim könlümü,
Gör nə möhkəm yayə verdim könlümü?

Ş ol boyu rənayə verdim könlümü,
Ş ol gözü şəhlayə verdim könlümü,
Ş ol günəşsimayə verdim könlümü,
Ş ol üzü çün ayə verdim könlümü.

Nagəhan bir ayə verdim könlümü,

Can ilə yəğ mayə verdim könlümü,
Hüsnu bihəmtayə verdim könlümü,
Müntəha balayə verdim könlümü.

Surətin müşhəfdir, ey can parəsi,
Cana kar etdi fəraqın yarəsi,
Lütfü hüsн ol müşhəfin separəsi,
Qandadır vəslin dəvası, çarəsi?

Gəl bu gün işrət gündür, al meyi,
Daima nüql eylə, görgil almayı,
Qamusunun xisləti birdir, vəli,
Müstəidlər fərq edərlər al meyi.

Adəmə gəl, adəmi bil, adəmi,
Adəmi olanların budur dəmi,
Bu dəmin damındadır damın dəmi,
Həq rüxün ruhu dedi, nə adəmi.

Cümlə mövcudata illətdir üzü,
Əslü fərү dinü millətdir üzü,
Uş süfatü zati-izzətdir üzü,
Kainata nuri-rəhmətdir üzü.

Sureyi-əsrədə gördüm üzünü,
Müntəha balada gördüm üzünü,
Sureyi-tahada gördüm üzünü,
Əlləməl-əsmada gördüm üzünü.

Həq mana bir xırqə biçdi kəndüzü,
Oldu pünhan xırqə içrə kəndüzi,
Həqqə mən bir ayətəm həqkən düzü,
Həqqi həq həq zahir etdi kəndüzi.

Ey mənim könlümni alan gözləri,
Ey mənim bağ rımnı dələn sözləri,
Mən şikayət kimdən edim, ey həbib,
Özləridir, özləridir, özləri.

Surətinə kim ki, baxdı sərsəri,
Şah əlindən qaçan içər kövsəri,
Ey pəri siminbəri, bir bax bəri,
Çəkmə aşiq üstünə qəmdən çəri.

Bir əcaib şahə verdim könlümi,
Bədr üzlü mahə verdim könlümi,
Taki Fəzlullahə verdim könlümi,
Bigüman allahə verdim könlümi.

Gözləri pürxabə verdim könlümi,
Ləbləri qüllabə verdim könlümi,
Ol üzi məhtabə verdim könlümi,
Öz-özüm qərqabə verdim könlümi.

Ey könül, Mənsur ənəlhəq söylədi,
Həqq idı həqqi dedi, həq söylədi,
Mərifət sirrini mütləq söylədi,
Arif amənna vəsəddəq söylədi.

Dilbərim rindanə geymiş çəkməni,
Tut əlimdən otağına çək məni,
Həsrətindən olmuşam öylə zəif,
Fırqətindən çahə düşdüm çək məni.

Kim ki, bilməz öz vücudi-zatını
Sormagil andan anın isbatını,

Oynamaz şətrənci-eşqin atını
Bilməyən bu zövqi-eşq şahmatını.

Mərifət əhlinə həq bina dedi,
Vəlləzinə cahüdü finna dedi,
Sən səni, kəndi vücudin görmə xar,
Həq sənin şənində kərrəmna dedi.

Ey ləbin vəslı həyati-sərmədi,
Xəttü xalındır cəmalın əbcədi,
Kirpik ilə zülfü qaşındır yedi,
Ol yedi kim, Əhmədi məst eylədi.

Surətin lovhündə xətt oldu yedi,
Fəzli həqdən bizə kəşf oldu yedi,
Qaimü daim üzündür sərmədi
Həq kitabıdır camalın əbcədi.

Ta ki, yarın söhbəti şirin idi,
Lacərəm könlüm ona şirin idi,
Aşıqi məşuqəm ol məhbub idi,
Eylə kim, Fərhad ilə Şirin idi.

Bir bölüm fəxr əhli gördüm, yar idi,
Yar idi, məqsudları didar idi,
Yarəli xatırlarında yar idi,
Yar idi, hicranda ağ larlar idi.

Ey üzün ol lövh kim , məhfuz idi,
Hər zaman bir növ ilə məlfuz idi.
Ənbiya bu nöqtədən məlfuz idi,
Bu xəbər İblisdən məhfuz idi.

Kim ki, həqdən tutmadı pənd, ey kişi,
Önmədi həqdən onun hərgiz işi,
Adı nə erkəkdir anın, nə diş,
Çeynəsin barmağını anın diş.

Adəmi fəzli-xuda bil, adəmi,
Kainata kəndxuda bil adəmi,
Sən dirəxti-müntəha bil adəmi,
Sahibi-ərzü səma bil adəmi.

Gözlərilə yıldız şol gözlər məni,
Kirpik oxun gizlərү gözlər məni,
Gözünə netdim mən, ey aramı-can,
Durmadan qaşına yavuzlar məni.

Qamətin qəddi qiyamət eylədi,
Gör bu qəddi ki, nə qamət eylədi,
Kəbədə hər dəm iqamət eylədi,
Gözlərin ana imamət eylədi.

Kim əlif tək vahidü fərd olmadı,
Bəlkə namərd olduvü mərd olmadı,
Həq yolunda hər ki, ol gərd olmadı,
Döydüyü cüz ahəni-sərd olmadı.

Görmüşəm hər yerdə həqqi-mütləqi,
Gər deyilsən laşə itirmə həqi,
Kim ki, həqqi bilmədi, oldu şəqi,
Gör ki, tufan oldu istə zövrəqi.

Firqətin dərdi mana kar eylədi,
Canımı yandırıcı, əfkar eylədi,
Gəl ki, şövqin halımı zar eylədi,

Aləmi sənsiz mana dar eylədi.

Qamətin qopdu qiyamət eylədi,
Qəddini gör kim, nə qamət eylədi,
Kəbədə hər kim iqamət eylədi,
Gözlərin ana imamət eylədi.

Qaf vəl-Quran ol mahın üzü,
Görməsin yavuz göz ol şahın üzü,
Fani olmaz hərgiz allahın üzü,
Halik olsun divi-gümrahın üzü.

Kaf ilə nundan yaratdı aləmi,
Ərbəin gündə yoğurmuş Adəmi,
Dəm bu dəmdir, dəm bu dəm, bil bu dəmi
Adəmə vurdubu dəmdən həq dəmi.

Qandasan, ey yürəgimi yarıçı,
Qanda olsan tanrı sana yarıçı,
Mən qulam, hər dəm tapuna varıcı,
Üz urub, qılıb dua yalvarıcı.

Könlüm oldu eşqinin avarəsi,
Qəmzənin getməz cigərdən yarəsi,
Dərdimə çox istədim dərman, vəli,
Yox imiş ləlindən özgə çarəsi.

Kirpiyin qaşınla zülfündür yedi,
Yer yedivü göy yedi, sən də yedi,
Nə səbəbdən həftənin adı yedi,
Bunda hikmət vardır müşhəf yedi.

Kim ki, əsrari-Nəsimi bilmədi,

Izzəti-fəzli-Nəimi bilmədi,
Divi-dun oldu əzimi bilmədi,
Məzhəri-zati-qədimi bilmədi.

ƏLAVƏLƏR

* * *

Hər səhər vaxtında kim, bülbül fəğ anın başlar,
Ahim artar şöylə kim, axar gözümdən yaşlar.

Gör necə fəryad edər biçarə bülbül dərd ilən
Kim, anın fəryadına əfğanə gəldi daşlar.

Hər firiştə surətin yanında yüz min div olur,
Xanda kim, qəllaş olursa, çox olur qulmaşlar.

Barəkəllah, dəsti-qüdrət töhfə yazmış nəqşini,
Afərin şol nəqşə kim, aciz qalır nəqqəşlar.

Bilməzəm zülfünmüdür hər tarəsini dam edən.
Yoxsa cana qəsd edən gözünmüdür, ya qaşlar.

Könlümün şışəsinə pərri məkəs dəksə sınar
Əy həbibim bəs nədəndir sən atarsan daşlar.

Xanda kim, Leyli olursa anda bir Məcnun olur,
Xanda kim, bir gənc açılsa, anda itər başlar.

Tərki-can qıldı Nəsimi keçdi bu başdan dəxi,
Xanda qaldı ata-ana, qovm ilə qardaşlar.

* * *

Canə sən candan nə kim, gəlsə cigərlər ağ rımaز
Həq bilir, bir zərrə nəştərdən damarlar ağ rımaز.

Şəha, mehrindənmidir, ya aşinalıqdanmidir
Cismimi sər ta qədəm min gəz yararlar ağ rımaز.

Fitvasından zahidin nahəq məni gər soyalar,
Qəm degil səndən şəha görcək damarlar ağ rımaز

Zahidin əfsanəsindən soydular naħaq məni,
Həq bilir səndən şəha sahib nəzərlər ağ rımaز.

Ş işəmi çün daşə çaldım, həqqi izhar eylədim,
Çeşmi-əhvəl ağ rıdan arif bəsərlər ağ rımaز.

Zahidin bir barmağın kəssən dönər həqdən qaçar,
Gör bu gerçək aşiqi sər-pa soyarlar ağ rımaز.

Cəhli-namərdin qaçan meydan gündündə yeri var,
Ər bilir meydan qədrin kim, qədərlər ağ rımaز.

Soyun, ey murdar sallaxlar, Nəsiminin tənin,
Bunca namərdi görün bir ər qiyarlar ağ rımaز.

* * *

Əhli-iman usləri ol dəmdə inkar etdilər
Çün Hüseyniyi Hələb şəhrində bər-dar etdilər.

Qazılər fitva verib həq sözə batıl dedilər,
Küfri tərk edib imanə gəlməyə ar etdilər.

Seyyidə zülm eyləyib kövr ilə həqqi basdırılar
Əhsəni-təqvimi gör kim, necə inkar etdilər.

Biliyib bıçaqların çünki tənimə qoydular,
Cağ ikən mən aşiqi gör necə bimar etdilər.

Həq mənə söylə dedi, əmr etdi, mən də söylədim,
Sözümü dastan edib aləmdə təkrar etdilər.

Üzdülər, çıxardılar çün bir Hüseyninin tənin,
Yas tutub göydə mələklər cümləsi zar etdilər.

Ey Nəsimi, vasil oldun xalıqın rəhmətinə,
Cənnəti-əlayi buldun, yerin gülzar etdilər.

* * *

Şaha, səndən hər nə gəlsə cana xoşdur, yaxşıdır
Cavidani eşq üçün cananə xoşdur, yaxşıdır.

Hər nə kövr etsən mana səndən könül xoşnud olar,
Həq bilir kim, inciməz fərmanə xoşdur, yaxşıdır.

Soydular çıxardılar, başdan ayağa pustumu,
Aşiqəm, ah eyləmən qurbanə xoşdur, yaxşıdır.

Həm soyan, həm soydurən zahid mənəm, səndən deyil,
Cümlədə ayinəyəm pünhana xoşdur, yaxşıdır.

Mənsur oldum çün bu gün aləmdə faş oldum sizə,
Mən ənəlhəq söylərəm ürfanə xoşdur, yaxşıdır.

Şah yolunda eşq ilən baş verməyən mərdud olur,
Lacərəm, meydan əri mərdanə xoşdur, yaxşıdır.

Tənə qılma ey fəqih, zira Nəsimi fəzlinə
Netəkim, aşiqlərə nişanə xoşdur, yaxşıdır.

* * *

Könül, xəstə vü mən zarəm səninçün
Rəvan məcruhü bimarəm səninçün.

Əlac eylə əlindən vardım, ey dust,
Qəmim yegil ki, qəmxarəm səninçün.

Nə oldu əzmi-mehmanxanə qılsan,
Ürək yağını yaxaram səninçün.

Əridi iliyim, sindi sümüyüm
Tənimdən can gedər yarım, səninçün.

Əzəldən bu mənə qismət qalıbdır
Ki, hicr oduna yanaram səninçün.

Çü bülbül düşübəm gülşəndən ayrı
Yenə həmsöhbəti-xarəm səninçün.

Sənin eşqin məni məndən alıbdır,
Tənimdən külli-bizarəm səninçün.

Nəsimini soyarlar Ş am içində
Fəğan eylər giriftaram səninçün.

* * *

Qiblədir üzün, nigara, qasıların mehrablər,
Surətin müşhəf, vəli, mişkin xətin erablər.

Çöhrənin əksi əzəldən dışra çıxdı pərdədən,
Düşdü anın şoləsindən ayü günə tablər.

Aşıqin əhvalını aşiqlərə sor kim, bilir,
Bilməz illa eşq oduna yanmayan bixablər.

Eşq odu uğraşdı şəmin caninə, gör kim necə
Həm yanar, həm gözlərindən axıdar seylablər.

Şərh əgər qılsam cəmalın dəftərindən bir vərəq,
Hər sözüm min fəsl olur, hər fəsl yüz min bablər.

Aşıqin cigər qanından şərbəti var, ey həkim,
Qatma anın şəkkərinə qənd ilə innablər.

Çün Nəsimi cavidani yar ilə buldu vüsəl,
Qoy necə dönərsə dönsün bu yaşıl dolablər.

* * *

Gözlərindən çağrışırlar, dadlar, bidadlar.
Tiğə dutdu kirpigin puladlar cəlladlar.

Dilbərin bilişlərindən sorgil eşqin xarını
Aşına bilməz bu halı, xanda bilsin yadlar?

Kim ki, eşqin vəsfini öqrənməgə şagird ola
Qoydular adın anın ustadlar, ustadlar.

Dabanımdan yardımalar başdan ayağa soydular,
Almadılar dadımı bidadlar, Ş əddadlar.

Çun bıçaq ürəgə yetdi cigərim dərd eylədi,
Ağladı canım qamu fəryadlar, fəryadlar.

Həqqə vasiləsən, Nəsimi, bigümanü şübhəsiz,
Binəhayət dini açdın gör qamu əfradlar.

* * *

İbtidadır, ibtidadır, ibtida,
İbtidadan hasil oldu intəha.

İbtida gəldi kəlami-layənam,
Favü zadü lam həqdən, vəssəlam.

Nitqi-əşya natiqi-həqdir özü,
Söyləyən kənduyə kəndudur sözü.

Söz olubdur kəndü söz söylər əyan,
Kəndu kəndu zatini eylər bəyan.

Hər sifətdən xali etmiş kəndüzün,
Kəndu kəndu üzinə tutmuş üzün.

Hər nəyə qılsan nəzər ol bigüman,
Kəndu kənduzin verir sana nişan.

Uş bu bərrü bəhr içində kəndidür,
Yəni əsdaf oldu hər şey, kəndi dürr.

Aləmü əşya anın hökmündədir,
Oxi bilgil anı kim nitqindədir.

Bu sıfətlər intəhası kəndidür,
Yəni bu şəhrin əsası kəndidür.

Uş bu şəhr içində olmuşdur müqim,
Yoludur anın siratəl-müstəqim.

Bu səbilüllahə hər kim buldu yol,
Anların hacətləri oldu qəbul.

Bu sirat üzrə übur etmək gərək,
Bu siratı tutuban getmək gərək.

Bu sirat üzrə qədim imiş qədim,
Girəməz bu şəhrə şeytanır-rəcim.

Neyləsin, bilməz o şəhrin yolunu,
Anlamaz ol əhli-cənnət dilini.

Dili var sanır və leykim, dili yox,
Bir məkəsdir zəhri vardır, balı yox.

Acizü miskinü sərgərdan durar,
Özü heyvan, surəti insan durar.

Hər kimin kim, zərqı var, iqrarı yox,
Bir ağacdır kim, dikilmiş barı yox.

Mömünün könlün yıxar xənnas ilə,
Yəni salusluğ satar vəsvas ilə.

Cümlənin sərrini ol xalıq bilir.
Din yolunu aşiqi-sadiq bilir.

Zahidi-zərraq olanlar xam olur,
Aqibət salus olan bədnəm olur.

Kim ki, sənə daş atarsa gül ona,
Şad oluban sevinib gülgil ona.

Feli əfali qamu zərqü riya,
Zərq ilə qul olmaq istər tanrıya

Zərq ilə qulam deyənlər qul deyil,
Əhli-zərquin taəti məqbul deyil.

Çünki zərquin ola ismü feli zərq,
Aləmi bilqüvvədən algıl səbəq.

Qüvvəti-can ol, dilərsən qüvvətin,
Bəslə vasil ol, yetirgil firqətin.

Gər dilərsən kim, olasan mötəbər,
Kəndu mülkin sirlərindən al xəbər.

Gəl vücudun şəhrinə etgil nəzər,
Vaqif ol, özündən olma bixəbər.

Ey kəlami-zati-biçündən nişan,
Bulayın deyən kişi, eşit bəyan:

Gəl bu şəhr içində gör didarını,
Gəl bu şəhr içində istə yarını.

Cismə can ol, cismə can ol, cismə can,
Necə uyarsan bəri gəl, bir oyan.

Həqqi istərsən səgirdib dörd yana,
Kimə gedərsən, sana gəl, sən sana.

Sən sana gəl, sən, sənə həq yar ola,
İstədigin cümlə səndə var ola.

Axirətdə mənzili darüssəlam,
Bulayım dersən sana gəl, vəssəlam.

Səndədür şol gənci-pünhan, səndə var,
Qətrəsən ki, bəhri-ümman səndə var.

Aç bu ibrət gözünü kim, görəsən,
Kəndü şəhrin içrə yarın bulasan.

Biləsən bu varlığın ərkanını,
Biləsən canlar içində canını.

Biləsən hər şeydəki var varını,
Can gözilə görəsən didarını.

Hər ki, kəndü zatının sultanına,
İrmədi, girməz bu şəhrin kanına.

Kəndu mülkindən iraq avarədir,
Qeyrəti yox, neyləsin biçarədir.

Bilmədi çün kəndu kəndu zatını,
Anın üçün oxumaz ayatını.

Fəth edən bu şəhriyaran şəhrini,
İşlədi, bildi gümansız dəhrini.

Çün bu şəhrin yarına yar oldu ol,
Hər nə məqsudisə andan buldu yol.

Çünki yar oldu bu şəhrin yarına
Hökmün etdi mülkü malü varına.

Bilmək istərsən bu şəhrin varını,
Gəl eşit gör necə söylər yarıni.

Anla uş bu sirri kim, söylər sana,
Yol bulasan kəndu kəndundən yana.

Hər yaradılmışın əslı sən özün,
Anlar isən rəmzini uşbu sözün.

Əlləməl əsməi-küll budur tamam,
Adəmə öğrətdi həq, bil, vəssəlam.

Ey bəradər, bil bu nitqin őyətin,
Lamü bey görgil, yetərgil firqətin.

Məqsədi-sidqim lisani-sadiqin
Aşıqiyəm məşuqi hər aşiqin.

Mənə irişən kişilər can olur,
Küfri qalmaz, kəndusi iman olur.

Nuri-əşya çün mənəm eynül-yəqin,
Mənə irən oldu əshabül-yəmin.

Gənciyəm, gənc issinin mən gənciyəm,
Dərdi bidərmanların birənciyəm.

Sadiqülvəd mübindir sözlərim,
Görünür əşya üzündə gözlərim.

Eyniyəm hər əhli-eynin eyniyəm,
Münkirin könlü içində beyniyəm.

Nitqü zatımdan əyan oldu cəhan,
Sözlərimdən kafü nundur laməkan.

Şəhri-qan içində canlar canıyam,
Kainatın təxtinin sultaniyam.

Yeddi iqlimə məkanəm laməkan,
Olmuşam çün cümlə şeydə bigüman.

Məzhərəm, yoxdur şərikim, laşərik,
Vahidəm, mülkümdə yoxdur müştərik.

Nuri-dəryayı-vücudi-mütləqəm,
Gah məllahi-cəhan gah zövrəqəm.

Heyyü qəyyumü dəvamü dövlətəm,
Aləmi-kəsrət içində vəhdətəm.

Gər dilərsən kim, bulasan sən səni,
Mənliyindən keçü tərk eylə məni.

Mənliyindən keçməyən şeytan olur,
Divü məlundur, qaçan insan olur.

Zöhdilə şeytan qaçan ola mələk,
Əsli oddur, çün oda vasil gərək.

Mənliyindən keçməyən xudbin olur,
Müstəhəqqi-lənətü bidin olur.

Dedi əsfəllər məqamidir dərək,
Hirsü lənətdən düşüb ola həlak.

Nəfsini tanıya gör, ey müttəqi,
Kimsəyə tən etmə, əbsəm, ey fəqi.

Tabeyi-əfsanə olmuş tən edər,
Bixəbərdir, bixəbərdir, bixəbər.

Tabeyi-nəfs həvayı-şum edər,
Bu səbəbdən özünü məsmum edər.

Bilmədi məscudu kimdir sacidin,
Görmədi nurin vücudi-vahidin.

Nurikən nar oldu çün kim, ol ləin,
Oxu lənət canına, ey əhli-din.

Ey deyən ki, qandadır yarı-bəqa,
Eşq ilə gəl, bax vücudi-mütləqa.

Gəl, bu ibrət mülkinə gir, abid ol,
Yollarında can ilə sən sacid ol.

Gər dilərsən kəhli-irfan olasan
Kim, vücudin şəhrinə yol bulasan.

Gəl, xəbərdar ol bu şəhrin varına,
Zülmətin tanıvü gir ənvarına.

Yollarından al xəbər, sən ey xəbir,
Olasan mülki-vücud içrə əmir.

Gəl bəri, fəth et bu şəhri, gəl bəri,
Necə gəzərsən cahanda sərsəri.

Vəsfini eşit bu şəhrin şəhrinə,
Qərq olasan mütləq anın bəhrinə.

Gəl bu şəhrin sözlərinə dut qulaq,
Ta biləsən kim, nədir bu qara ağ.

Dörd dirəklə qaim olmuşdur bu şəhr
Kim, anın içindədir afağ ü dəhr.

Kim ki, bildi mən-ərəfdə zatını,
Baxdı, gördü, oxudu ayatını.

Hər nə istərsən bulasan bunda gəl,
İstədigin anda degil, bunda gəl.

Otuz iki mənzili var ilinin,
Yetmiş üç dürlü məqamı yolunun.

Bu məqamı həq bilən hacı bilir,
Bu kəlami firqeyi-naci bilir.

Üç yüz altmış mənzili var surinin,
Bu təcəlli şəhri Musi Turinin.

Dedigüm şəhrin şu dənlü bürci var
Ki, sığar hər bürcünə yüz min süvar.

Pasibanı bürcünün, ey pasiban,
Oldu yigirmi səkiz kişi haman.

Bunların avazına avazələr,
Dopdoludur şəhr içi dərvazələr.

Oldu yetmiş yeddi şəhrin ləşkəri.
Padşahın əmriddir, bil bunları.

Bunların avazəsində sərbəsər,
Doldu aləm hiç eşitməz guşı kər.

Yeddi iqlim dopdoludur ünləri,
Aşikaravü nihan bil bunları.

Həq təalanın sifatidir bular,
Kəndunun nitqində zatidir bular.

Yəni bu otuz iki kişidən,
Oyanır bunların ünün eşidən.

Qəflət uyğusundan bidar olar,
Həqqi tanır, həq anınlə yar olar.

Həq kəlamidir bunların dilləri,
Hər nəyə sunsa irişir əlləri.

Nitqi-heyyi-zati-yəzdandır bular,
Nuri-ərşü vəchi-rəhmandır bular.

Müxtəlif olmuş buların surəti,
Aləmi-mənidə birdir seyrəti.

Surəti kəsrətlə olmuş müxtəlif,
Cümləsinin zatı birdir çün əlif.

Bir-birindən bunları hər kim seçər,
Bunların sərrindən oldur bixəbər.

Tulü ərz olmaz bularda rəngü lövn,
Əsfəlü əla, əmiqü həddü kövn.

Bişəbihü laşərik olmuş bular,
Zahirü batində hər şey kəndular.

Heyyi-baqidir buların varlığı,
Yox buların sayruluğu, sağlığı.

Bunlar oldu cümlə şeydə müştərək,
Həm münəzzəhdır bularda yox dərək.

Həm sıfətdə zati-qaimdir bular,
Ölməz-itməz nitqi-daimdir bular.

Qadiri-qəhhari-Mehdi möhtədi,
Feli-müstəqbəlü mazi, mübtədi.

Cümlə bunlardır bil, ey danayı-din,
Bunlar oldu rəhmətən-lilaləmin.

Cümlə aləm çün buların hökmünə
Oldu məhkum, gör buların hökmü nə.

Saətü vəqtü hesabü mahü sal,
Gecə gündüz nuri-xurşidü zülal.

Çərxi-əflakü səmavatü zəmin,
Bunların mülkidir, ey əhli-yəqin.

Əmri-həqdir çün bular, ey əmri-həq,
Gəl buların dəftərindən al səbəq.

Oxu bulardan, bəri gəl, quş dilin,
Həll edəsən ta ki, nəfsin müşkilin.

Bunlara derlər, şəha, ümmül-kitab,
Felü əşyaya bulardır fəthi-bab.

Hər yana baxsan bulardır görünən,
Bəlkə hər şeydə bulardır əm olan.

Bunların hökmündə hər şey, bunların,
Canıdır sərcümleyi-mömünlərin.

Müşhəfi-nuri-qədimi-ləmyəzəl,
Xətti-məsturi-kitabi-bibədəl,

Lövhi-məhfuzi-hürufi-zülcəlal,
Rəqqi-mənşuri-xudayı-pürkəmal.

Dəftəri-mülki-vücudi-ənvəri,
Naziri-aləm, cahanın sərvəri,

Bunlar oldu cümlə dilin söyləyən,
Söyləyib həm söyləyən, var din deyən.

Əvvəlin və axərin bunlar olur,
Bunları bilən kişi həqqi bilur.

Kafü nunə, eyni-zatə ibtida.
Həmsifat olur bular biintəha.

Cümlə bunlar qəbzi bəstində həman,
Dərc olubdur, bu sözə yoxdur güman.

Gəl buları istə səyə qalib ol,
Bülfüzül olma, həqə gəl talib ol.

Gəl buları istə bul, ey mərdi-rah
Kim, bular olur sana həqdən güvah

Bunlarınla irəsən məqsuduna,
Abid ol bunlara, ir məbuduna.

Bunları bilmək dilərsən bunları,
Əhmədi-mürsəldən istəgil yeri.

Yəni otuz iki min peyğəmbərin,
Dillərini anlağıl sən bunların.

Ta ki, iltələr səni ol həzrətə,
Nura qərq olub, batasan rəhmətə.

İşbu mənzildən irənlər tapuya,
Dəxi möhtac olmaz özgə qapuya.

İstəyən şəhri-vücudi-Əhmədi
Gəl, eşit dari-diyari-sərmədi.

Yeddi olmuşdur bu şəhrin qapusi,
On səkkiz olmuş təmamət yapusi.

Əhmədin şəhri, qapusi yeddiridir,
Gər inanmazsan hədisi iştə gör.

Yeddiridir nuri-səmavatü zəmin,
Yeddiridir, hər talibə digil həmin.

Hər qapu altında ikidir mələk,
Bunlarınlı yar olun, budur dilək.

Həq eşigində müqim olmuş bular,
Bunlarınlı yar olan kişi gülər.

Bu rümuza irişənlər can olar,
Dərvışikən məhrəmi-sultan olar.

Bunların nitqində əşya sərbəsər,
Qərq olubdur, anlamaz hər bixəbər.

Nitqi-həqdir çün buların sözləri,
Vəhyü bürhandır təmamət özləri.

Bunların dilin bilənlər adəmi
Adəm oldur kim, bilibdir bu dəmi.

Aşikara etdi əsma sirlini,
Söylədi can müşhəfin təfsirini.

Sahibi-təvil həqdir bigüman,
Leylətül-əsra, rümuzi-cavidan.

Zülmət içrə qalmış idi kainat,
Dolmuş idi cümlə aləm müşkilat.

Divi-məlun dutmuş idi aləmi,
Cümlə div idi, yox idi adəmi.

Gəldi, adəm nurini şərh eylədi.
Oda su, torpağ ü yeldən söylədi.

Adəmin sirrin bilənlər adəmin,
Bildi rəmzin on səkkiz min aləmin.

Nəfxi-İsa ölü dirildir həman.
Adəmin sirridir ol sahibzəman.

Mehdiyi-nuri-hidayətdir yəqin,
Məhrəmi-nuri-inayətdir yəqin.

Sümmi-vəchüllahə edənlər nəzər,
Üşbu üzün eynidir, ey pürhünər.

Künzi-əşya mənbəi-candır özü,
Eyni eyn olur görənlər ol üzü.

Görər ol üz içrə üzlər üzini,
Nitqü can içində gözlər özünü.

Nitqi-can olur tamam, ey nitqi-can,
Küfri gedər, kəndu nur olur həman.

Ey Nəsimi, həq təala səndədir,
Həm sıfati dildə, zatı candədir.

Kim ki, bildi kənduyi, bildi həqi,
Bilməyənlər nəfsini oldu şəqi.

İstədigin kəndudə bular təmam,
Padişah olar, ana əşya qulam.

Əla, ey dürri-bəhri-laməkanım.
Əla, ey ləli-kani-kün-fəkanım.

Oxuyum, dinlə sən ənfüs kitabın
Hədisi bəs səhihdir oxuyanım.

Ki, hər nə var isə afaq içində
Var ol ənfüsədə yoxdur imtəhanım.

Hürufi-əql imiş bu məstər əşya
Yazılmış nüsxeyi-iki cahanım.

Buyurdu Ş ah Mərdan şirp-yəzdan
Özün biləni yarılg ar uğanım.

Tanıyan nəfsini tanır xudasın,
Dəxi yarılıq edər şahi-zəmanım.

Qəza ilə qədərdir feli-niyyət,
Xirəddir ərş-i-kürsi lövhi-canım.

Vücudindən tələb qıl lövhi-məhfuz
Oxuyum hikməti-lövhi-məani.

On iki bürc ilə yeddi kəvakib.
Olub başdan ayaq bu yeddi sanım.

Büruc içrə əyaq Hütü Həməl-baş.
Qəmər həm öfkədir, bürcü zəbanım.

Ütarid təbimiz, böyrək bu Zöhrə.
Ürəkdir şəmsü xurşidi-tabanım.

Dalaq oldu Zühəl, Mərrix həm öd,
Bağırsaq Müştəri, göbək Mizanım.

Boyum-Suü qolum-Cövza bilirmən.
Bu sözdə yoxdurur zərrə gümanım.

Sümük-torpaq, diş yeldir, sinir-yer,
Olur od, qanü ət abi-rəvanım.

Vücudda bəlğəmü sevdavü səfra
Qılır qələbə olur, sərçəsmə canım.

Əsəd köksümdürür, əmcək Səratan
Bağırsaq Sünbülə, göbək Mizanım

Zəkər-Əqrəb, Qövs-bud, Cədi-dizlər,
Aşıqlar Dəlvdir bəllü bəyanım.

Solum Məğrib, sağım Məşriq, yəmən-ön,
Baş üstün, sol yasar üstdən dabanım.

Könülün qütbidir gərdunda gərdan
Görünər arxadəki kəhkaşanım.

Məsəldə təbimizdir yeddi qat yer,
Ağaclar tük olur, dağ üstüxanım.

Əl-ayaqdır qamu işlərdə kamil,
Qulaq naib dürür, göz didəbanım.

Fələkdir atamız, ő übra anamız
Qamu əşya bəradər mehribanım.

Təvarix beyyinat gərdiş təvəqqüf
Olur bir nöqtədir, ey nüktədanım.

Qaranqu qayğıdan, şadlıq işıqdan
Olur batın nihan, zahir əyanım.

Yenə dırnağ i dişlər oldu mədən,
Sümüklərdə iliklər oldu kanım.

Vücudum dörd fəsil oldu ənasır,
Bulud öfgə, yaşım yağmur yağanım.

Buludun kükrəgi olsa yaşımdan
Çaxılmış bərq urar rədü fəğanım.

Mütidir mütməin mülhimə casus
Olur ləvvamədə müqbil nişanım.

Olur başda həvəs hər biridə qan
Əgər mali xülyayə de qanım(?).

Xəyalın nəqşidir cümləsi təzvir,
Yəvuzluq, əyrilik, gümrəh gümanım.

Təvəhhüm Əzrail, fəhmim Mikail
Ki, İsraildürür nitqi-zəbanım.

Xırəddir Cəbrail, Mürsəl dilimiz,
Könül içrə durar razi nihanım.

Olubdur yeddi iqlim, yeddi əza,
Könül təxti dəxidir eşqi-şanım.

Olur pərhiz arı taət xudayə
Bulubdur xəlvəti üzlət rəvanıım.

On iki ay dolar bir il tükənər
Olur əbcəd bu sini şin nişanım.

Kəlami iyəzədi zan nazir oldu
Ki, bistə həşt ol hərfi-zəbanım.

Müfəssəl surət oldu zati-mücməl
Süfati-zat imiş cismimlə canım.

Qaranğ u qayğıdan, uyğ u ədəmdən
Bilik uçmağımiş, damu nadanım.

Müləvvəslər, cahillər divü şeytan,
Arilərdir mələk əhli-imanım.

Savaşməklik, dalaşməklik, irişmək
Qamu itlikdürür adəm nişanım.

Təvazö adama qaplan təkəbbür,
Qəzəblənmək dəxi edər ilanım.

Həsəd tutmaq donuz ayı sifətdir
Qarınca hirslərim, kınə çəyanım.

Sığırlıq çox yemək, şəhvət eşəklik,
Yavuz xu qurd, tilki hiylə qılanım.

Qarılıq qış, yaz oldu igidlilik,
Tifillik yay imiş, kəhl cavanım.

Vücudim şəhrinin cəlladı dışdır,
Nə ki loqmə sunər çeynər dəhanım.

Əzəl əvvəl əbəd payani axır
Cəsəd əşğər, cahan əkbər rəvanıım.

Xəbər bulmuş Seyid aydar ərəfnak
Olarındır dilimdə tərcümanım.

Xuda, saxla Nəsimini sırr içrə,
Fələk fanidürür, baqi ug'anım.

* * *

Gəl bu dəmi xoş görəlim, ol keçən dəm, dəm degil,
Kim bu dəm qədrini bilməz eylə bil adəm degil.

Qafil olma dəm uzat, vermə dəmi özgə dəmə,
Ol keçən dəmdən nə hasil çün bizə həmdəm degil.

Adəm isən dəm bu dəmdir qoyma bu dəm fovt ola.
Hasili-ömri-cavani bil ki, cüz bi dəm degil.

Bu dəm ol dəmdir Məhəmməd seyri-merac eylədi
Gəl qənimət gör bu dəmni kim, bu dəm ol dəm degil.

Yar ilən həmdəm olanlar heç dəm urmaz özgəyə
Talibi-yar olmayanlar dünyaya məhrəm degil.

Dünyaya arxa dutursan malü mülkü dövlətə,
Bibəqa bünyadı yoxdur, ol qədər möhkəm degil.

Zahidü rəna yığışdır Ş ibliy zunnun imiş
Adı İbrahim çoxdur, nedəyim Ədhəm degil.

Dəm keçərmi kim, Nəsimi, ol fəraqı dərd ilə
Nalisin əflakə çıxmaz, göz yaşı Zəmzəm degil.

* * *

Ey rüxün, rəngi-üzərin çün bəqəm qatında nil,
Ol cəmalın vəsfidir fikrim, zəhi fikri-cəmil,

Canımı vəqf eylədim şol arizin uçmağına,
Ta mənim qanım sana çün səlsəbil oldu səbil.

Arizin nurunda görmüşdür müənbər xalını,
Şol səbəbdən bitəkəllüf narə düşmüşdür Xəlil.

Şəmi-rüxsarın mənim dəvimə tanıqdır bu gün,
Hacəti höccət deyil, hər qanda rövşəndir dəlil.

Oı kitabın kim, bu əql anın rüruzun bilmədi,
Qəmzeyi-ğəmmazın öyrətdi mana biqalü qıl.

Çün bərabərdir müdam zülfü üzərin şivəsi,
Bəs neçün kövrün kəsir oldu vü ehsanın qəlil.

Seyyidin şeri sənin vəsfində möcüzdür tamam,
Bilmənəm ruhülqüdüs təlim edər, ya Cəbrail.

* * *

Bir əcaib söhbət oldu guşeyi-cənnətdə duş,
Qazi oldu cürəgirü seyyid oldu cürə nuş.

Duş ta vəxti-səhər içdik mey əz cami-səfa
Göydəki cümlə məlaiklər çağırıldı nuş, nuş.

Həm şəriət, həm təriqət, həm həqiqət, mərifət
Verdilər fitva bizə dər-məniyi-həlqəbeguş.

Arifin sormaz hesabın ol kərimi-ləmyəzəl
Bu cəhətdən münfəildir, sufiyi- pəşminəpuş.

Bu Nəsiminin irişməz kimsə qövlü felinə
Gah şeyxü abid olur, gahi piri-meyfürüş.

* * *

Ey dedigin cümlə yalan, qövlü qərarın yox imiş,
Çin xəbərin söyləmə kim, müşki-tatarın yox imiş.

Heç gündüz olmaz gecəsiz, heç fərəh olmaz qəmsiz,
Sən nə qış oldun ki, sənin tazə baharın yox imiş.

Ey könül, onun evi sən, səndə zühur eylədi həq,
Bəhri-mühit oldu adın həddü kənarın yox imiş.

Cəndə ara, istə səni, ta bulasan səndə səni,
Cən səna yar ol bul anı, sanma ki, yarın yox imiş.

Ey deləyin küllisi yar, istədiyin cümlə nigar,
Aşıq isən gər nəiçin əldə nigarın yox imiş.

Ey büti-mağınə tapan, Azər idin Nəmrud ilən,
Eşqə Xəliləm demə çün, gül kimi narın yox imiş.

Yüzü güzündür suyumuz, mai-məindir meyimiz,
Sən nə bilirsən bu meyi, çünki xumarın yox imiş.

Zahidü sufidir adın, gör nə acı oldu dadın,
Ey ulu ad istəməyən, qeyrətü arın yox imiş.

Buldu Nəsimi səni çün ənəlhəq deməsin,
Ey bu sözə münkir olan dövlətü darın yox imiş.

* * *

Zülfü qaşından bəyani, sirri-pünhan oldu faş,
Həq təalanın kəlamı vəchi-insan oldu faş.

Ey fəqihi-bitəharət, sor bu gün mai təhur,
Gəl təharət qıl bu gün, kim Fəzli-yəzdan oldu faş.

Rəhmətən lila ləminsən oldu vəchin layəmut,
Ey bilən bu vəchi həq islamü iman oldu faş.

Gər başın top istər isən gəl bu gün meydanə gir,
Zülfü xalından anın gör topü çövkan oldu faş.

Kəbədir çün vəchi-xuban, beyti-həqdir Kəbə gör,
Küntə kənz oldu əyan sirri canan oldu faş.

Müşhəfi-həqdir imami-cümlə əşya sərbəsər,
Gör imam oldu əyanü fəzli-sübhan oldu faş.

Latəhərrük ayətindən oldu faş əsrari-gövn,
İstiva ərş üstünədir küllizöv can oldu faş.

Qamu əşya suri-İsraifoldən uş natiq gərək,
Ey yəqin əhli bu gün nitqi-Süleyman oldu faş.

Çün Nəsimidir bu gün Qurani-natiq Fəzl ilə
Sirri-yəzdan, nuri-sübhan, qövli-Quran oldu faş.

* * *

Mənəm ol tilismi-pünhan ki, bu gün cahanə gəldim,
Əzəli nişansız idim, əbədi nişanə gəldim.

Bu tilismi çünki açdım zülümata nur saçdım,
Bu neçə məkani keçdim ki, bu cismü cana gəldim.

Oxudum bu ismi əzəm ki, vücuda gəldi aləm;
Qoyun adımı siz adəm ki, bu gün cahanə gəldim.

Görünən mənim üzümdür, gözədən mənim gözümdür,
Dil edən mənim sözümdür, mənəm uş lisənə gəldim.

Qamu yerlərə bulundum, qamu sözlərdə bilindim,
Qamu pərdədə çalındım, bu ulu bəyanə gəldim.

Nə kişidürür Ş irazi ki, bəyan edə bu razı,
Düzübən bu sözü sazı mənə uş zəbanə gəldim.

Dedi seyyidi Nəsimi, nə zəri sevdı nə simi,
Əbədi sevdim Nəimi, hurılə cinanə gəldim.